

Szerkesztőség

Arad, Acsev.-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre ... 1080 Lei

Fél évre ... 540 Lei

Negyed évre ... 270 Lei

Havonta ... 90 Lei

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Titulescu.

Aminek annyiszor kelt híre az utóbbi időben a lapok hasábjain és amit annyiszor cáfoltak, az most, úgy látszik: véglegesen, vagy ideiglenesen valósággá vált. Titulescu elhagyta a külügyminiszteri széket és egészségének helyreállítása végett külföldre utazott. A külügyminiszter lemondása nem okozott nagy meglepetést. Hónapok óta hangoztatta ő maga is, hogy egészségügyi okok kényszerítik a kormányból való kiválásra, hónapok óta beszéltek erről politikai körökben és mintha csak a régi magyar közmondás igazsága bizonyosodott volna be, amely így szól: nem zörög a haraszt, ha a szél nem fújja; a távozás bekövetkezett.

Titulescu lemondása nem volt meglepetés, de azért bizonyos aggodalommal és sajnálattal nézhetjük mégis távozását, mert hiszen mindig furcsa érzéseket kelt a tömegben az, amikor egy férfi, akiről köztudomású, hogy kiváló egyéniség a maga nemében, otthagyja a helyét. Egy évvel ezelőtt, amikor a belpolitikai helyzet igen súlyos volt, amikor a pártok közötti harc a végelethez kiélekedett, Bratianu Ionel három táviratot menesztett Titulescuhoz, aki, mint követ működött az angol fővárosban. A harmadik táviratra hazajött a londoni követ és elfoglalta a külügyminiszteri széket. Bratianu Ionel jól tudta, hogy mit tesz. Tudta, hogy szüksége van egy olyan emberre, aki fölülményes intelligenciája, széleskörű ismeretei, lebilincselő modora és összekötöttségi révén, összekötő hid Románia és a Nyugat között. Ez pedig Titulescu. De azt is tudta, hogy ez, az abszolút európai férfi arra is alkalmas, hogy mérséklően hasson arra a kiméletlen haragra, amely akkor már javában dúlt a liberális és nemzeti-parasztpárt között. Bratianu Ionel néni is csalódott, de nem csalódtak azok sem, akik örömmel látták ezt a kivételes képességet, komoly embert a kormányban. Ő volt az az egyensúlyozó művész, aki amennyire lehetett, balansban tartotta az egész politikai helyzetet és megmentette a felborulástól. Most, hogy elment, felmerülhet az aggodalom, hogy mi is lesz hát, ha elment az egyensúlyozó?...

A politikai harcok kétségtelenül elcsitulnak az utóbbi időben, nem olyan feszült az atmoszféra, mint mikor hazajött Titulescu Londontól és így meg van a remény reá, hogy más valaki is egyensúlyban fogja tartani a mérleget, hogy végre sor kerüljön új rendszer, megnyugtató metódusok bevezetésére a belpolitikában is, amit Titulescu is kívánt, hogy végre tényleg konszolidálódjék az élet és nyugodt, komoly fejlődés kezdődjék meg a hosszú pangás, izgalom és süllyedés után. Hogy külpolitikai téren akad-e megfelelő utóda Titulescunak? ... Legalább is kétséges. Még egy ilyen tekintélyű és képességű, született diplomatája nincs az országnak. Ebből a szempontból föltétlenül sajnálni kell azt a körülményt, hogy Titulescu betegsége olyannyira komollyá vált, hogy pihenésre van szüksége és pihenése után is legfeljebb a londoni követi állást vállalhatja el csak újból. Mert vannak még problémák, nehéz kérdések, amiknek megoldásánál igen fog hiányozni Titulescu tudása és keze, azé a Titulescué, akinek távozásával a román politika legmarkánsabb egyénisége válik ki az ország közéletéből.

Pénteken döntenek a kath. gimnázium ügyében

Manolescu szenátor magával vitte az aradi egyházközség kiegészítő jelentését a kifogásolt két tanárról. — Pénteken ül össze a Consiliul Permanent.

(Arad, augusztus 1.) Az aradi katolikus gimnázium nyilvánossági joga ügyében — amelyről az összes erdélyi lapok közül egyedül az *Aradi Közlöny* számolt be — ma újabb fordulat történt. Ma Aradra érkezett *Manolescu* aradmegyei szenátor, aki *Georgescu* János prefektus intervenciójára dolgozik a gimnázium nyilvánossági jogának megszerzésén és magához kérte *Szell* Lajos dr.-t a Magyar Párt helyettes elnökét.

A szenátor — a már közölt feltételeket kiegészítve — elmondotta *Szell* dr.-nak, hogy a közoktatásügyi minisztérium két képesítéssel nem rendelkező tanár, *Berte* Nándor és *Bérczy* Lajos elbocsátását kéri, ezenkívül pedig a tanulmányi igazgatói tisztségre nem egy, hanem három jelölt felterjesztését kívánja, amelyekből a minisztérium nevez ki egyet. A feltételekről *Szell* dr. értesítette az aradi katolikus egyházközséget, amely memorandumot dolgozott ki az ügyben. Ebben kifejtik, hogy *Berte* Nándor képesítéssel rendelkező tanár, akinek azonban a diplomáját nem nosztrifikálták.

Erre az érvényben levő rendeletek alapján nem volt szükség, miután egy miniszteri rendelet kimondja, hogy az 1922. előtt szerzett diplomákat nem kell nosztrifikálni. Ami *Bérczy* Lajosot illeti, itt megállapította a hitközség, hogy a tanár csak polgári iskolában taníthat, kvalifikációja szerint, azonban a katolikus gimnáziumban *Bérczy* Lajos csak az alsóbb négy osztályban tartott előadásokat. Az egyházközség végül elhatározta, hogy *Schweitzer* József dr. tanáron kívül *Göbl* Alajos és *Schor* tanárokat terjeszti fel tanulmányi igazgatóknak.

A memorandumot ma délután nyújtották át *Manolescu* szenátornak, aki kijelentette, hogy még a holnapi nap folyamán átadja Bucurestiben, illetékes helyen és eljár, hogy a Consiliul Permanent pénteken ülést tartson, amelyen az aradi katolikus gimnázium nyilvánossági jogával foglalkozik. A szenátor kijelentette, hogy bizonyos abban, hogy a Consiliul Permanent pénteken kedvező döntést hoz és megadja a katolikus gimnáziumnak az annyira várt nyilvánossági jogot.

Titulescun kívül még két miniszter távozik a kormányból

Németország hajlandó a kölcsöntárgyalások felvételére. — A Skoda-gyár reorganizálja a román arzenált.

(Az *Aradi Közlöny* bucaresti-i tudósítójának távirata.) Politikai körökben még mindig nem tudnak bizonyosat: lemondott, vagy pedig csak szabadságra ment *Titulescu* külügyminiszter. A *L'Independence Roumaine* és a *Monitorul Oficial* londoni követé történt kinevezését közli, a *Vijtorul* viszont csak három havi szabadságról beszél. Az ellenzék azt állítja, hogy *Titulescu* nem tér többet vissza a kormányba, viszont a kormánypárton teljesen begombolkoztak s az elejtett közlésekből tág tere nyílik a különféle kombinációknak.

A nemzeti-parasztpárt bizonyos abban, hogy *Titulescu* végleg távozik a kormányból s távozásával feltartóztatatlanná megkezdődik a bomlási folyamat. *Titulescu* távozását csakhamar követni fogja *Dumitru* közlekedési miniszter, aki az igazságügyminiszterrel a petróleumpanamák miatt a legfeszültebb viszonyban van. A harmadik, aki távozni akar, *Mrazek*, kereskedelemügyi miniszter, aki jelenleg szabadságon van és állítólag nem is fog szabadságáról visszatérni a minisztériumba. A *Lupta* szerint különben ma délelőtt hosszabb tárgyalás folyt le *Duca* és *Stelian-Popescu* miniszterek között. Az igazságügyminiszter informálta a belügyminisztert a dambóvita: petróleumpanama ügyében megindított vizsgálat fejleményeiről. A lap szintén tudni véli, hogy a kérdés miatt *Dumitru* helyzete a kormányban tarthatatlanná vált s kiválása már csak napok kérdése.

A német ügyek likvidálására kiküldött bizottság csak a jövő héten utazik el Berlinbe. A *Lupta* értesülése szerint *Olanescu* külügyi államtitkár tegnap megjelent a német követségben, ahol közölte a bizottság kiküldését és

kérte, hogy a német kormány ugyanilyen bizottságot nevezzen ki. A kormány most várja a németek választát. Valószínű hogy ezt a hivatalos lépést előzetes puhatolódás alapján tették meg, miután a kormány meggyőződött arról, hogy Németország hajlandó a tárgyalások azonnali felvételére.

A külföldi lapok híradása szerint — melyet a román lapok is átvettek — a Skoda-művek tárgyalásokat folytatnának a kormánnyal arra nézve, hogy több román nagybank bevonásával a román Arzenált reorganizálják. Ennek fejében az új üzem husz évre megkapná a román hadiszállítások monopóliumát. Továbbá a kormány ennek a vállalatnak bizonyos minimális hasznót biztosítana a befektetett tőke arányában. Ezt a kombinációt állítólag *Benes* csehszlovák külügyminiszter vetette fel annak idején, amikor a kisántantkonferencia alkalmával Bucurestiben tartózkodott. Ezzel kapcsolatos magáninformációk szerint a hírből annyi igaz, hogy a Skoda-művekkel nemcsak tárgyalások folynak, de bizonyos megállapodások már régebben is fennállnak. Monopóliumról azonban nemcsak szó.

Összeült

a magyar—jugoszláv vegyes döntőbíróóság

Hágából jelentik: Augusztus 1-től szeptember 15-ig ülésezik a magyar—jugoszláv döntőbíróóság és letárgyalja Frigyes főherceg bélyei uradalmának ügyét; majd pedig a Jugoszlávia ellen pert indított 500 tisztviselő egyikének, *Adamkovics* János volt magyarkanizsai rendőrkapitánynak próbapertét. Ha a pert a tisztviselő megnyeri, a többi 499 is pöröl.

Mussolini gáláns kalandja egy angol szobrászsnővel.

Trockij nem harap, ha — csókol! — Néhai Asquith angol miniszterelnök unokahugának, Claire Sheridan-nek szenzációs és pikáns emlékiratai. — „A meztelen igazság”.

(Az Aradi Közlöny londoni levelezőjétől.)
Néhány év előtt az egész világsajtó sokat foglalkozott egy fiatal angol arisztokratahölgy-gyel, a tavaly elhunyt Asquith-Oxford lord volt miniszterelnök unokahugával, Claire Sheridan-nel, aki Oroszországba utazott, hogy ott megmintázza a bolsevik vezérek szobrai.

Claire Sheridan, a londoni előkelő társaságok körülrajongott szépsége korán özvegy-ségre jutott, férje a francia harctéren hősi halált halt. A fiatal és nagyszépségű özvegy fér-jének halála után néhány londoni kiállításon je-lentős sikert aratott mint szobrász. Moszk-vából azután lelkes hangú leveleket írt angol és amerikai lapokba, majd előadás-körutra indult.

Mrs. Sheridan most kiadta emlékiratait „A meztelen igazság” címen. A napokban megje-lent vaskos köte a londoni könyvpiac idei szen-zációja. Az emlékiratokból megtudjuk, hogy Mrs. Sheridan Kamenev, aki abban az időben politikai megbízottként tartózkodott London-ban, beszélt rá, hogy menjen Moszkvába. Ka-menev megígérte, hogy ajánló levelet ad Le-ninhez és Trockijhoz. Mrs. Sheridan arisztok-rata rokonsága ellenezte ezt a tervet és fe-nyegetésekkel igyekezett a fiatal asszonyt visszatartani, azonban Mrs. Sheridan megma-radt elhatározása mellett és Moszkvába uta-zott.

Oroszországban a legkellemetlenebb ta-pasztalatokat Kamenev feleségével, Trockij nő-vérével szerezte. Mrs. Sheridan elmeséli, hogy Kamenev asszony dühöngött, amikor ér-tésült arról, hogy Moszkvába érkezett és fér-jének nyilvánosan nagy féltékenységi jelenetet rögtönzött. Kamenev attól kezdve kerülte Mrs. Sheridan-t és ha feleségével volt, még köszönni sem mert az angol szobrászsnőnek.

— Sohasem hittem volna — írja Mrs. She-

ridan — hogy egy bolsevik vezér ilyen pa-pucsos lehessen. Később azonban még számos hasonló kommunista vezetővel találkoztam.

Mrs. Sheridan kedvezőtlenül ír Kamenev-néről és örömeinek ad kifejezést, hogy Kame-nev később mégis elvált nejétől és csakhamar újból megnősült.

Azután Leninről, Trockijról és a többi akkori szovjetvezérekéről, akiknek fejeit szintén megmintázza, ír. Közli beszélgetéseit a külön-böző népbiztosokkal és a leírásokból kitűnik, hogy legjobban Trockij tetszett neki. Nyíltan bevallja, hogy Trockij sem maradt közömbös vele szemben. Állandóan udvarolt neki és el-halmozta ajándékokkal.

— Trockij nem harap, ha — csókol! — fe-jeződik be a fejezet, amely a jelenleg szám-üzetében levő volt diktátorral foglalkozik.

Néhány évvel később Mrs. Sheridan egy újságkoncern megbízásából Rómába utazott, hogy meginterjúvolja Mussolinét. Emlékiratai-ban most elmeséli, mit mondott Mussolini ön-magáról és az olasz népről, valamint, hogy mi-lyen fogadtatásban részesítette. A népről Mussolini Mrs. Sheridan szerint a következő-ket mondta:

— A nép hupa, züllött és lusta. Korbács-csal kell munkára kényszeríteni.

A Duce többször meghívta magához Mrs. Sheridan-t és az utolsó találkozás alkalmával a belépő hölgy után bezárta az ajtót a következő szavak kíséretében:

— Ön olyan asszony, akibe könnyen bele-lehet szeretni.

Az utolsó találkozás kimenetéről Mrs. She-ridan igen homályosan ír, azonban sejteti, hogy Mussolini levonta bójának konzekven-ciáit. Elmondja, hogy Mussolini a következő szavakkal búcsuzott el tőle:

— Ha valamit írni fog ellenem, úgy a

fascista rendőrség mindenütt üldözni fogja és a világ egyetlen országában sem lesz bizton-ságban.

— Hangosan felnevettem — írja Mrs. She-ridan — és így válaszoltam:

— Nem féltém a bolsevistáktól, Öntől se félek.

— A bolsevisták pacifisták. (?) Ezekről nem kell félni, mi fascisták azonban hiszünk az erőszakban.

Ezekkel a mondatokkal fejezte be az utol-só diskurzust Mussolini és Mrs. Sheridan a beszélgetéshez a következő megjegyzést fűzi:

— Ezután nyomban megkezdte ennek az elvnek, vagyis az erőszaknak az alkalmazását. Mindent, amitől Oroszországban féltém, Ró-mában ezen az éjen átéltem. Oroszországban úgy utaztam, hogy elkészültem a legrosszabb-ra. Azonban mindenütt barátságosan és udva-riasan fogadtak.

A fascista vendéglátás tele volt brutalitá-sal. Ha Mussolini evvel el akarta érni, hogy ne írjak róla, úgy elérte célját. Azt ugyanis, mi ott velem történt, nem lehet leírni.

Ezeket tartalmazzák Asquith unokahugá-nak emlékiratai, amelyek úgy hatnak, mintha Dekobra, a divatos párisi regényíró ezeknek kézírata alapján írta volna meg nagyszerű regényeit a hálókocsi madonnájának kaland-jairól.

Aradi gyermekek nyaralása Soborsinban.

Vasárnap, augusztus 5-én indul utnak a soborsini nyaralótelepre az aradi Vörös-kereszt augusztusi nyaralócsoportja, mely ki-zárólag iskolás- és tanoncleányokból áll. Mind-azok, akiket e nyaralásra előjegyeztek, va-sárnap délben egy órakor jelentkezzenek az aradi állomáson a vezetőségél, felszerelés-sel és utiköltséggel ellátva.

Utközben.

Írta: FEDÁK SÁRI.

Feljegyzéseim életemről s eddigi pályafutá-somról.

A János vitéz sikere közben olyan mérve-ket öltött, amelyre még nem volt példa. Két-százszor ment egyfolytában. Ez még New-Yorkban is nagy szám.

A felséges siker mellett az én bánatos éle-tem szépen, változatlanul vánszorgott tovább a maga útján. Minden nap hullottak a köny-nyeim a rózsaszál jelenetnél. Mindenkinék a könnyei hullottak. A publikum is jól kísírta magát ennél a jelenetnél. Mert nagyon jól esik az némelykor, a Rózsaszál muzsikája mellett jól kibőgni magát az embernek. Ebben mind-nyájan egyformák vagyunk. Azért olyan ked-ves ez a darab mindenkinék. Mindenkinék az életében van valami, ami a János vitézzel kap-csolatban van. Immánor, már majdnem egy egész emberöltő. Mennyi szép emlék fűződik ezekhez a szavakhoz, hány boldog óra, fájdal-om, csalódás, boldog házasság, gyerekek, vá-lások, új házasságok, temető, napsugár szere-lem, boldogtalanság... és végül a legnagyobb fájdalom, a Haza, a nagy háború, a mindent és mindenkit elsöpörő orkán. Mindenkinék van a szívében visszhang erre a két szóra: János vitéz.

Annyi különböző visszhang azért talán sen-kinék a szívében nem kiált vissza, mint az enyémben. Ami velem a János vitéz összes elő-adásai alatt történt, az magában véve egy egész külön regény.

A szomorú magánéletemnek volt egy ör-angyala: Edelsheim Gyulai Lipót gróf. Egy szép napon beállított, hozzám, hogy ő nagyon jól tudja, mi és hogyan történik velem és kö-rülöttem és amennyire teheti, szeretne segíteni nekem. Látja, hogy mi mindent hitetnek el a szegény Imrével a szanatóriumban, ahová min-den héten kijár és hallja, hogy miket monda-nak nekem. Leveleket természetesen nem köz-vetít, de mondjam el neki pontosan mit érek és mit akarok és ő azokat el fogja mondani

Imrének. Azután majd elmondja nekem, amit Imre beszélt. Úgy néztem Edelsheim Poldira, mint egy csodátévő jelenségre. Ma is úgy né-zek rá. És úgy fogok ránézni, míg csak lesz bennem egy szusszanás. Az ő nemes segítése nélkül, azt hiszem, belehaltam volna a bána-tomba és az igazságtalanságba, ami velem tört-ént. Az ő segítségével tudtam meg, hogy igenis gondolkak rá, hogy igenis csak rá, gondolkak és egyszer csak mégis vége lesz ennek a szanatóriumnak, mert hiszen évekig mégsem lehet ilyesmit csinálni és egyszer csak megint kitheti a lábát az életbe és akkor sem-mi kétség, hogy első útja, első lépése hozzám vezet. Így aztán már valamivel könnyebb volt viselni a keresztet.

Akkoriban voltak a szavazások Tisza és Andrassy között a Belvárosban. Mikor egy-szer az én nemes jóbarátommal erről beszél-gettünk, félig viccesen, félig komolyan azt mondja nekem, hogy bizony megtehetném azt a heccet, hogy bemennék egy pár nyakas el-lenfélhez a Belvárosban és megpróbálhatnám Andrassy felé fordítani őket. Máris benne voltam az egész heccben. Alig vártam a reggelt, hogy mehersak korteskedni. Hát volt olyan a világon, amit azonnal, minden habozás nélkül meg ne tettem volna Edelsheim Poldinak? Ra-jongással néztem fel rá és szinte sértve voltam, hogy csak ennyi, amit tehetek. Miután semmit sem tudok félig csinálni, azt a kortes-keést is olyan vehemenciával csináltam, hogy csak úgy zengett tőle Budapest. Természe-ten az újságoknak megint volt miről beszélni, tele voltak az én politikai működésemmel. Per-sze, ha engem megkérdeztek volna, hogy mi-ről is van tulajdonképen szó, nem igen tud-tam volna felelni, mert fogalmam nem volt ró-la, hogy mi és hogyan van a politikában. Nem is érdekelt. Elég volt a magam baja. Azonkívül a mi színházi életünk pontosan ugyanolyan, a milyen a politikai élet. Ugyanazokon a sine-ken szalad. Mi is esszük egymás máját, úgy, mint a politikusok. Elég volt az nekem. Mit bántam én, hogy Tisza mit csinál, meg An-drassy mit akar. Engem csak egy érdekelt, hogy Poldi gróf mit fog mondani, mikor szom-

bati elmondja, hogy a kis fogoly hogy van s mit üzen. Ez volt az az én óriásivá dagasz-tott és felfújt politikai működésem. Bizonyisten rohogni kell rajta.

A János vitéz sikere pedig közben a felle-gekig szárnyalt. A kezembé akadt egy régi uj-ság. Elég érdekes. Pár sort kjszedek belőle:

... hisz, hogy a mókázás mulattatja a közönséget, ezt kétségtelen, s Fedák mostani kedveltsége is ezt bizonyítja. Kérdés azonban, hogy az ő igen szegényes, egyhangú mókátára képes lesz-e sokáig lebilincselni még az olyan színházi legcsütöttebb Afrikát jelentő közön-séget is, amelyet én a János vitéz százharmin-cadik előadásán együtt láttam. De szeretném én azt az akkori „sötét Afrikát” egy-egy ilyen százharmincadik előadásán most is együtt lát-ni! De olvassuk egy kicsit tovább: ... viszont tíz év múlva már a művészi szempontból né-zőknek rejtély lesz, hogy hogyan rajonghatott egykor egész Budapest Fedák Sáriért... Fedák művészi szempontból zéró. Ezért nem is he-lyes, hogy őt színésznőnek nevezzük... kétség-kívül igen rövid időn belül meg fogja őt unni a közönség... A Kukorica Jancsi belépője egy kedves orfeum-programmszám. A Folies Cap-ricéban az ilyen magyar dalokat éneklő hölgy belépésekor a közönség sietve távozik a téli-kertbe... Az összehenyomás tehát, melyet egy Fedák-est az emberben ébreszt: tíz százalék unalom és egy százalék kedves, friss móka. Primadonnává ezzel is lehet. Soká megmarad-ni azonban aligha”.

Én elhiszem Szász Zoltánnak, hogy színé-szilég zéró vagyok, hogy soha sem voltam szí-nésznő és nem is leszek. Aki azt hiszi magá-ról ezen a pályán, hogy tud valamit, az már gurul is lefelé. Én vagyok az, aki kivétel nél-kül mindig azt hangoztatom, hogy csak sze-retnék jó színésznő lenni. Se primadonna, se sztár nem szeretnék lenni, csak jó színésznő. Ez azonban, igazán van Szász Zoltánnak, szer-felett nehéz.

Azért megvallom, hogy a következő da-rabban százharmincadik előadásán boldogan egyeznék ki egy ilyen jóslatban — a követke-ző tíz esztendőre.

Uj rend az aradi piacon.

Az árusok egyrészt a Szabadság-téren, másik felét pedig a Catedralei-téren helyezik el.

(Arad, augusztus 1.) Ma délelőtt a Catedralei (Tököli)-téri kereskedők és iparosok küldöttsége kereste fel a város vezetőségét, elpanaszolva, hogy egyes hatóságok preszionálják a piaci árusokat, hogy ne a Tököli, hanem az Avram Iancu (Szabadság)-téren helyezkedjenek el. Kérte, hogy a város ezt akadályozza meg. Mihulin Miklós interimár-bizottsági elnökhelyettes kijelentette, hogy intézkedés történt, hogy a Catedralei (Tököli)-téren is szabadon elhelyezkedhessenek az árusok.

A piac ügyét dr. Robu János elnök intézkedésére egy Pocioianu János előliároból, Hacker Mór törvényszéki szakértőből és Oprita rendőrkomiszárból álló bizottság is tanulmányozta és a tapasztaltak alapján jelentést tesznek az interimár-bizottságnak. Javaslatuk az lesz, hogy a két tér között osszák el a kofákat, oly módon, hogy a páros engedélyszámmal bírók az Avram Iancu-térre, a páratlan számúak a Catedralei-térre kerülnek és tíz naponként helyet cserélnek. A mézárusok és edényárusok megoszlanak a két tér között, a textilesek a Catedralei-térre kerülnek, míg a pékek az Avram Iancu-téren nyernek elhelyezést. A pécskai kenyeresek a Catedralei-téren árusíthatnak. Addig is, míg a bizottság elfogadja a tervezetet, dr. Robu János elnök intézkedésére holnaptól kezdve életbelép az új rend.

Feloszlik a magyar fajvédő-párt

Gömbös Gyula és hívei belépnek az egységes-pártba. — A disszidensek tovább folytatják a fajvédelmet. — Rekonstruálják a magyar kormányt.

(Budapest, augusztus 1.) A „Reggel” beavatott politikai helyről nyert értesülése szerint Gömbös Gyulának, a fajvédő-párt vezérének honvédelmi államtitkárrá való kinevezése befejezett dolog. Gömbös Gyula pártjának képviselőit bizalmas értekezletre hívta össze, amelyen közölte, hogy a fajvédők pártja feloszlik és vidéki szervezeteinek működését is beszünteti.

Gömbös kifejtette, hogy a kormánypárt-hoz való csatlakozás nem jelent elvfeledést, mert hiszen a kormánypárt és a fajvédőpárt között csupán tempóbeli különbségek vannak. Kérte a párt tagjait, hogy ők is csatlakozzanak az egységespárthoz.

A párt képviselőinek egy része ehhez hoz zájárult, egyesek azonban Kontra Aladár vezetésével tiltakoztak a párt feloszlata ellen, kijelentették, hogy nem követik Gömböst, hanem egy új fajvédő pártot alakítanak, amely az ediginél is sokkal intranzingensebb és ellenzéki politikát fog folytatni.

A disszidensek felvették az érintkezést Eckhardt Tiborral és Zsilinszky Endrével, akik már egy évvel ezelőtt kiléptek a fajvédő pártból. Mindketten hajlandóknak mutatkoztak arra, hogy újból kibontják a fajvédő párt zászlaját Magyarországon. Érdekes, hogy Ulain Ferenc nem csatlakozik a disszidensekhez, hanem Gömbös Gyulát követi az egységes pártba való belépésénél.

Bethlen egyébként őszre teljesen végrehajtja a kormány rekonstruálását. Mindenekelőtt Pesthy Pál igazságügyminiszter távozik, akinek helyébe Zsitvay Tibor házelnök kerül a bársonyszékbe. A képviselőház új elnöke Scitkovszky Béa belügyminiszter lesz, míg a belügyi tárcát Darányi Kálmán miniszterelnökségi államtitkárral töltik be.

NYARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ ELŐFIZETŐINKNEK, valamint olvasóinknak lapunkat a postabélyegkülönbözet megtérítése ellenében bárhová utána küldjük. Kérjük ez ügyben a kládóhivatalhoz fordulni, amely a megrendelt lapnak napenkénti pontos feladásáról gondoskodik.

A reggeli toiletténél

teljes meglegedést kelt csak az új, erősen és válogatottan parfümözött, kiválóan finom Elida Luxus-Puder.

Egységára
Lei 50.—

ELIDA LUXUS PUDER

Csicserin orosz hajókat követel Romániától

A külügyi népbiztos represszáliákkal fenyegetőzik, ha nem adják vissza a rozoga uszályhajókat.

Moszkvából jelentik: Csicserin orosz külügyi népbiztos a román kormányhoz jegyzéket intézett, amelyben tiltakozik az ellen, hogy a háboru után Galathan maradt orosz uszályhajókat Románia eladókká tette, mert a hajók előbb egy nacionalizált dunai hajó-társaság tulajdonát képezték, azután a szovjet-kormány tulajdonába mentek át. Csicserin az orosz területen levő román vagyonok elleni represszáliákkal fenyegetőzik. Illetékes helyen kijelentik, hogy több, teljesen rossz állapotban levő hajóról van szó, amelyeknek karbantartása többbe kerül, mint egész érté-

kük. Ezek a hajók az elévülési jog alapján Románia tulajdonába mentek át, mert tíz éve elmult, hogy senki sem reklamálta azokat.

Csicserin jegyzékére vonatkozólag a Viitorul megállapítja, hogy nem felel meg a ténynek, mintha az orosz uszályhajókat eladóvá tették volna. A kormány csupán bizottságot nevezett ki, amely megvizsgálja, hogy milyen állapotban vannak ezek a hajók, érdemes-e karbantartásukra költeni, mert ha nem, úgy a hajókat elárverezik és a befolyó összeget a központi letétpénztárnál deponálják a tulajdonosok számára.

Egy kirándulónat borzalmas katasztrófája.

Ulm és Augsburg között egy zsufolt személyvonat belerohant egy teher-szerelvénybe. — Tizenhat halott, sok sebesült.

Augsburból jelentik: Az Ulm és Augsburg között közlekedő gyorsított személyvonat hibás váltóállítást következtében tegnap este Ditzelstierben állomáson beleszaladt egy tehervonatba. A vonat, különösen a negyedik osztály, zsufolva volt az Ulmból és Stuttgartból hazamenő vakációzó diákokkal, ezenkívül pedig rengeteg turista utazott a vonaton.

Az összeütközés előtt hetven kilométeres sebességgel rohamt a vonat, amelynek mozdonya az összeütközés következtében felfordult. A következő pillanatban a kocsik, a moz-

donnyal együtt egyetlen máglyát alkottak, a melyben a mozdony tüze égett. Szerencsére a faluból hamarosan kivonult a tűzoltóság és az utasok segítségével eloltotta a tüzet. A könnyebb sebesülteket az utasok között levő orvosok bekötözték, míg a súlyosabban sérülteket a közeli vendéglőbe szállították. A színhely borzalmas csonkokkal van teli. Egy öt-éves kisleány fejét levágta egy lehulló vasdarab, míg többet derékben szelt ketté. A holttesteket egyelőre a podfűszkocsiban helyezték el. Eddig 16 holttestet húztak ki a romok alól.

Folyik a nyomozás a mocrai rablógyilkosság ügyében.

Letartóztattak egy gyanúsítottat, aki azonban tagad. — Az aradi rendőrség is nyomoz a helyszínen.

(Arad, augusztus 1.) Az Aradi Közlöny részletesen beszámolt arról a borzalmas kegyetlenséggel végrehajtott rablógyilkosságról, amely az aradmegyei Mocrea (Apateleki) községben történt és amelynek áldozata özvegy Borbély Ferencné aradi uriaszony. A rablógyilkosság ügyében az apateleki csendőrség a környékbeli csendőrségekkel karöltve folytatja a nyomozást. Borbély Ferenc, az áldozat Aradon lakó fia, mindent elkövet, hogy édesanyja gyilkosai elnyerjék büntetésüket és a mai napon az aradi államrendőrségen is feljelentést tett. A rendőrség azonnal hozzáfogott a nyomozáshoz és több detektív utazott ki a rablógyilkosság színhelyére. A vizsgálat

megállapította, hogy a véres tettet olyan egyének követték el, akik ismerték a körülményeket, mert a legpontosabb tájékozottsággal kutatták át a kolna épületét. Valószínűnek látszik, hogy ketten hatoltak be a kolnába, a vizsgálat két pár patkós, sáros csizma nyomaira akadt. Egyéb bűnjelét nem találtak, de lépések nyomait fedezték fel, amelyek a szőlőből a kolna felé vezettek. Bizonyosra veszik, hogy a rablógyilkosságot a szőlőben dolgozó munkások közül követték el. Az esti órákban súlyos gyanúok alapján letartóztattak egy embert, aki azonban mindent tagad. Az eddigi nyomozásból remélhető, hogy a tettesek hamarosan kézre kerülnek.

németül és kivétel nélkül mosztári mohamedánok voltak. Senkisémet tudta, hogyan kerültek ide a bosnyákok, akik azonnal megszállták a jezsuita kollégiumot és az összes kijáratokat erős őrségekkel rakták meg. A bosnyákokkal együtt tíz magyar vezérkari tiszt érkezett, akik nyomban jelentkeztek a császár hadsegédénél.

— Este 11 órakor a határőrség parancsnokánál megjelent egy magyar alezredes és a császári külön parancs felmutatásával meg hagyta a szolgálatottevő századosnak, aki történetesen román nemzetiségű volt, hogy minden vizsgálat és kérdezősködés nélkül engedje át a svájci határőrségnél már várakozó zárt autómobil. A magyar alezredes zsebkeendőlobogtatására a hatalmas sötétkék kocsi, amelynek függőyei le voltak engedve, elindult, a magyar alezredes a határvonalon felugrott a soffőr mellé és a Fiat-kocsi nagy sebességgel a hegyi ut felé rohamt. A bosnyák őrk a magyar alezredes kiáltására hirtelenül felnyitották a kollégium vaskapuját, majd mihelyt az autómobil berobogott, újból nyomban bezárták.

— A kollégium ablakai egész éjjel világosak voltak és szüntelenül hallani lehetett a bosnyák őrségek menetelését. Hajnalban, négy óra felé a sötétkék, elfüggönyözött autó visszament a svájci határon. Egy fél óra múlva a bosnyák század a pályaudvarra vonult és a várakozó külön vonattal elutazott.

— Dél előtt folyamán 700 csererokkant érkezett. A császári pár melegen üdvözölte a rongyos és beteg katonákat és nyomban elutazott Feldkirchből a Bécs melletti Laxenburgba.

— Mi történt ezen a titokzatos éjszakán? Pontosan senki sem tudta meg, néhány nap múlva azonban beszéltem egy német származású jezsuita páterrel, aki elmesélte, hogy mit látott és mit hallott.

— Nyomban a császári pár megérkezése után a kollégium igazgatója összegyűjtötte a tanítókat és tanulókat és a legszigorubb büntetés kilátásba helyezésével meghagyta, hogy az esti istentisztelet után mindenki vonuljon vissza szobájába, amelyet másnap reggelig szigorúan tilos elhagyni. A páter, aki a császári pár szobáinak szomszédságában lakott, látta, amint magyar vezérkari tiszt — a magyarok álltak legközelebb Károly szívéhez — kivont karddal álltak őrséget a folyosón. Hallotta a titokzatos autó megérkezését és cellájának ablakából megfigyelte, hogy az alezredes két vastag kabátba burkolt urat kísért a házba. Mivel cellája a császári pár szobája mellett fektült, megfigyelhette, hogy órák hossz szat francián folyt a beszélgetés, amit azonban ő nem értett. Felismerte azonban az izgott hangulatban levő császárnő éles hangját, hallotta a császárt hosszasan beszélni és végül hallotta azt is, amint a császár hosszas sírógörcsbe tört ki.

— Hajnalban, amikor már derengeni kezdett, a két beburkolt és titokzatos látogató a magyar tiszt kíséretében eltávozott, beszállt az autóba és elhajtattott. Az autómobil ismét minden igazoltatás nélkül haladt át a határon.

Eddig a „Berliner Lokal-Anzeiger” leleplezése, amelyet a berlini „Der Tag” is részletesen ismertet és azt a megjegyzést fűzi hozzá, hogy a császárnő valószínűleg engedékenységre akarta birni Károlyt az antanttal szemben, az uralkodó azonban hajthatatlan maradt.

Ugyancsak a „Der Tag” szerint IV. Károly két titokzatos látogatójának egyike Briand, a jelenlegi francia miniszterelnök volt, ki Poincaré tudtával tárgyalt az osztrák-magyar uralkodóval a külön békéről néhány héttel az ismert Sixtus-akció meghiusulása után.

— Új orvosi könyv a szifiliszről. A tudományos világ kritikájának megítélése szerint, minden tekintetben kiváló művet írt német nyelven dr. Goldberger Ede cluji orvos: „Dynamische Pathologie u. Pharmakologie der Syphilis” címen. A nagyszabású orvosi munka kiemelkedik a tárgy irodalmából és részletesen, új szempontból nézve a dolgokat, foglalkozik a betegséggel és annak gyógyításával. A könyv utolsó részét Berde Károly szegedi egyetemi magántanár írta és ebben a szifilisz malária-terápiáját ismerteti.

TELEFON 70. ERZSEBET SLAGERMOZGO TELEFON 70.

Erdélyben premier! Ma, 4. u. 5, 7-kor kezdés este 1/2 10-kor a kellemes kortben. Monumentális Fanamet-áláger!

ÖKÖLHARC Fősz: Richard Barthellmes és Molly O'Doy.

12 felvonásos excentrikus világfilm.

Jön! „VESZÉLYES PILLANAT”, Ben Lyon és Billie Dove-val Jön!

Titokzatos éjjeli látogatás Károly ex királynál a fronton

Egy német hírszolgálati őrnagy szenzációs leleplezése IV. Károlyról és Zitáiról. Az utolsó Habsburg 1917 júniusában Feldkirchben találkozott Brianddal.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) A „Berliner Lokal-Anzeiger” szenzációs cikket közöl a volt német császári hírszolgálati iroda egyik egykori őrnagyának tollából. A cikkirő Zita bátyjának, Sixtus pármái hercegnek ismert külön békeakciójával foglalkozik, a melyet néhai IV. Károly a kísérlet eredménytelensége után először igyekezett letagadni. Czernin volt külügyminiszter azonban uralkodójával szemben beismerte a franciákkal folytatott közvetett tárgyalásokat. A német császár ettől az időponttól kezdve a legnagyobb bizalmatlansággal viseltetett szövetségeseivel szemben és állandóan megfigyelés alatt tartotta a porosz hírszolgálati iroda legügyesebb tisztjei által. A „Berliner Lokal-Anzeiger” cikkirőja is ilyen minőségben került IV. Károly környezetébe.

A Sixtus-féle közismert külön békeakció már 1917 május közepén kudarcot vallott. — Lloyd George és Poincaré ugyan hajlandók voltak Ausztria-Magyarországgal külön békét kötni, a tárgyalások azonban meghiusultak. Ri bot volt francia pénzügyminiszter s az olaszok hajthatatlansága következtében. A „Berliner Lokal-Anzeiger” cikkirőja most leleplezi, hogy a Sixtus-féle akciót néhány hét múlva, 1917 júniusának első napjaiban egy újabb titokzatos kísérlet követte, amelynek színhelye Feldkirch volt és részleteit még mindig homály fedi.

— Abban az időben, 1917 júniusának elején — írja a porosz őrnagy — vártuk az olasz fogságba került osztrák sebesültek első csere-transzportját a svájci határon, Feldkirchben. Egy nappal a transzport érkezése előtt a határőrsapatok parancsnoka késő délután sürgönyt kapott, hogy a császári pár az udvari vonaton este Innsbruckból megérkezik és üdvözölni fogja a hazatérő katonákat. A kicsiny városkában semmisen maradt titokban. Néhány perc múlva az összes ablakokban fekete-sárga és piros-fehér zászlók lobogtak, az em-

berek kíváncsian tolongtak a régi városka festői utcáin. A pályaudvaron egy gyorsan összeállított népfelkelő-század vonult fel. Ez azonban már nem nyújtotta a régi lelkes képet: öreg, fehérszakálas férfiak rongyos egyenruhákban, hajtott vállakon a 60-as évekből való fegyverekkel. A peronon az osztrák tisztok sorakoztak, a balszárnyon két, Feldkirchbe vezényelt német tiszttel, kiknek egyike a cikk irőja volt.

— A két vagonból álló rövid udvari vonatot a „Gott erhalte” ütemei köszöntötték. A császári pár mindenekelőtt végig haladt a tisztek sorfala előtt. A fiatal császár gondterhelt, ideges arccal, szinte felve mindegyik tiszttel kezét szoritott, velünk németekkel is s mind egyikünkhez volt egy kedves szava. Két lépéssel mögötte haladt a császárnő, aki az osztrák tiszteknek csókra nyújtotta kezét. Mikor hozzánk, németekhez ért, mielőtt még a parancsnok bemutatott volna bennünket, büszke, rövid fejbőlintással visszafordult és gyors léptekkel a kijárat felé haladt. A császárt igen kellemetlenül érintette ez az incidens és piros arccal, lehajtott fejjel követte feleségét.

— Az uralkodó pár azután a tartományfőnök autómobiljába szállt és a régi jezsuita kollégiumba szállt, amely évszázadok óta az osztrák arisztokrácia fiainak nevelőintézete volt. A császár és a császárnő a kollégiumban szálltak meg.

— Amikor az osztrák tisztekkel együtt részt vettünk a vacsorán, a szlávok alig titkolt gunyos tekintettel mértek végig bennünket. Akkor már mindenütt éreztük az ellenségeskedés bizonytalan atmoszféráját. A német nemzetiségű tisztek ovatosan kerültek, hogy a délutáni incidens szóba kerüljön.

— Az uccáról hirtelenül éles, ütemszerű menetelést hallottunk. Egy bosnyák század volt, amelynek katonái egy szót sem tudtak

Osszeült a horvát ellenparlament

A határozatoknak törvényjellegük lesz.

Zágrábból jelentik: Ma délelőtt összeült a szabor helyiségében a horvát ellenparlament, amelynek tagjai a demokrata-parasztpárti koalíció képviselői. A lapok rendkívüli jelentőséget tulajdonítanak ennek a napnak és azt írják, hogy messze túlhaladja a pártterkezetlet jelentőségét, amennyiben a határozatoknak törvényjellegük lesz, mert a horvát nép egységes akaratából születnek meg. Belgrádban a bizantizmus, a balkán és revolverpolitika fil össze — írják — míg Zágrábban a világság, humanitás és szabadság képviselői tárgyalnak.

Belgrádból jelentik: A zágrábi ellenparlamenttel kapcsolatosan megnyílt a szkupstina, amelynek 28 perces ülésén felolvasták a király kormányalakulást közlő iratát, majd végighallgatták Perics gyászbeszédét, amely után felolvasták a kormány nyilatkozatot. Az ülésen egyetlen ellenzéki képviselő sem jelent meg.

Két léghajó

repül át ősszel Amerikába

Az angolok és németek harca az óceán feletti repülés hegemoniájáért.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójának távirata.) Nagyarányu harc folyik Anglia és Németország között az óceán feletti léghajóforgalom hegemoniájának megszerzésére. A harc újabb fejleménye az, hogy szinte pontosan egyidőben készült el Ludwigshafenben az L. Z. 127, a Graf Zeppelin és Howlenben az R. 100, amelyeknek egyformán az lesz a feladatuk, hogy még az ősszel átrepüljenek az óceánon. Közben az amerikai kormány szintén elhatározta, hogy két, egyenkint ötmillió köblábás kormányozható léghajót épít. Az amerikai és európai léghajók között csupán annyi lesz a különbség, hogy míg az európaiak csak posta- és utasszállításra rendezkednek be, az amerikai léghajók hadicélokot is fognak szolgálni.

Az angol léghajót, az R. 100-at, 6 darab Rolls-Royce-motor hajtja és a tervek szerint két nap alatt teszi meg az utat az Atlanti-óceánon át. Maga a léghajó nagy, háromemeletes szállodára emlékeztet. Az alsó részén a legénység hálótermei, a középső emeleten a 22 méter hosszú étterem és a harmadik emeleten az utaskabinok, valamint a kényelmesen berendezett dohányzó nyert elhelyezést. A német léghajón az utasok elhelyezésére szolgáló helyiségek a hajótest alá függesztett gondolatban nyerne elhelyezést. Az angolok most megkezdtek az R. 101 építését, amely az indiai forgalom lebonyolítására fog szolgálni és amely négy nap alatt Indiába, három nap alatt Kanadába és nyolc nap alatt Ausztráliába jut el. Ezen már olajüzemű Diesel-motorok lesznek.

Elfogatta a saját fiát.

Szép Zsigmond földbirtokos könnyelmű fia eladta atyja termését, hogy autót vehessen kedvének.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Tegnap este a Hungaria-étteremben egy detektív letartóztatta Szép Györgyöt, a budapesti éjszakai élet ismert alakját, Szép Zsigmond dúsgazdag székesfehérvári földbirtokos fiát. A letartóztatás érdekes előzményei a következők:

Nemrég Szép György barátja, a budapesti mondain élet egyik szépsége, úgy találta, hogy sűrűn autóra volna szüksége. És miután a fiatalembernek nem volt pénze arra, hogy autót vegyen, szerzett pénzt magának. Felkeresett egy budapesti gabonakereskedőt és tízezer pengőért eladta apja birtokának termését. A pénzt felvette és az autót megvált. Amikor a gabonakereskedő a megvásárolt terményért jelentkezett, Szép Zsigmond földbirtokos meglepetéssel értesült fia tranzakciójáról és hamarosan erélyes lépéseket folytatott. Bünvádi feljelentést tett a fiáról, akit tegnap feljelentése nyomán letartóztattak és szurotnyos fogházor kíséretében kísérték át Székesfehérvárra.

MA, CSÜTÖRTÖKÖN
UTOLJÁRA

MARSPARTI
1/2 10-kor

APOLLO
5, 7 és 1/2 10-kor

VERA MIRZEWA

Urzanoff bűnügyi drámája.
Gyönyörű nizzai felvételek.

Rendes olesó helyárakkal.

HOLNAP, PÉNTEKEN:

THE HOWING

a világhírű költőnő, szenzációs és idegizgató mutatványai 30 méter magasságban a föld felett háló nélkül.

Ezenkívül:

Emberélet veszélyben
Luciano Albertinivel
A MARSPARTI MOZGÓBAN.

Bünvádi feljelentés báró Nopcsa Elekné ellen.

A bárónő budapesti házában elraktározott ócska lószerszámokért, melyeket a kommun után otthagyt, 1.600.000 lejt követel Sebestyén Adolf oradeai lakos. — Nopcsa bárónő, aki semmit sem tud az ügyről, hamis vád miatt feljelenti Sebestyént.

(Arad, augusztus 1.) Szenzációs tartalmu feljelentést adtak be az aradi csendőrpáncsnoksághoz az erdélyi magyar arisztokrácia egyik országszerte tisztelt és ismert tagja ellen. A feljelentés benyújtója Sebestyén Adolf oradeai (magyaradi) lakos, aki azt állítja, hogy özvegy báró Nopcsa Elekné aradul-noui (ujaradi) földbirtokosnő eladta a budapesti házában elraktározott s az ő tulajdonát képező lószerszámokat, körülbelül egy millió hatszáz-ezer lejt értékben. A kétségtelenül nagy érdekességű ügy részletei a következők:

Sebestyén Adolf oradea-marei (nagyváradi) lakos az aradi csendőrpáncsnokságon bünvádi feljelentést tett özvegy báró Nopcsa Elekné ellen. Ebben előadja, hogy ő 1918-ban a budapesti Weisz és Fisch-cég beltárgya volt. A cég a bárónő Korponai-uccai budapesti házában egy istállót bérbe, 1918-ban egy katonai árverésen tűzérsegi lószerszámokat, számpárnákat és vaskocsikerékagyat vásárolt eladásra nagyobb mennyiségben és az árut a cég által bérelt istállóban helyezte el. A kommun idején menekülnie kellett Magyarországról és amikor visszaérkezett, arról értesült, hogy a bárónő eladta áruját és a pénzt a saját céljaira használta fel. Miután a bárónő nem mutatkozott hajlandónak egy millió 600 ezer lejt követelését kiegyenlíteni, idegen ingó jogtalan eltulajdonítása címén tesz ellene feljelentést.

A szenzációs ügyben az Aradi Közlöny munkatársa felkereste özvegy báró Nopcsa Elekné aradul-noui (ujaradi) kastélyában. A bárónő a következő rövid nyilatkozatot tette:

— Az ügyről csak az utóbbi hetekben szereztem tudomást. Sebestyén Adolfot nem ismerem, nem tudtam egészen mostanáig létezéséről. Arról sem tudtam, hogy mit helyezett el a budapesti Korponai-uccai házában, miután az ügyeket ottani megbízottam: Bacsa Endre gépészmérnök intézte a saját hatáskörében.

Bacsa Endre gépészmérnök történetesen szintén Aradul-noun (Ujaradon) tartózkodott és részletesen beszámolt a szenzációs ügy egyes fázisairól, adataival megdöntve a feljelentésben felsorolt állításokat.

— A Weisz és Fisch diszmiáru cég — mondotta Bacsa mérnök — 1918-ban egy istállót bérelt ki raktár céljaira. Mint utólag megtudtam, Sebestyén Adolf — akit nem ismerem — egy katonai árverésen vásárolt ócska nyereg és lószerszámokat helyezett ott el. Az istállóért utólag 1918. júliusában fizettek bért. Ekkor elszállították az istállóban levő lovakat, azt mondták, hogy alkalmasabb helyiséget találtak s így felmondják a bérletet a bárónőnek. Az ócska-szerszámokat otthagyták, anélkül, hogy engedélyt kértek volna arra, hogy továbbra is ott tarthassák árujukat, vagy bejelentették volna, hova költöznek s mi történjék az otthagyt dolgokkal.

Eltelt nyolc esztendő és a szerszámok még mindig ott hevertek. 1925. végén utasítást kaptam a bárónőtól arra, hogy az istállót lakásá alakítsam át. Elmentem a Korponai-uccai házba és megállapítottam, hogy a szerszámok és lószörpárnák elrothadtak, büzt ter-

jesztettek és patkányfészekké alakították át az istállót.

Erre a saját felelősségemre, anélkül, hogy a bárónő tudott volna a dologról, fuvarost hívtam, tanuk jelenlétében lemérettem a széjjelrothadt árut és elszállítottam. Az áru ma is a fuvarosnál van elraktározva, tehát nem igaz, hogy özvegy báró Nopcsa Elekné eladta volna. A bárónő csak most értesült az egész ügyről.

— Még egyet — folytatja Bacsa Endre — Sebestyén urat nem ismerem. Majd ha beigazolja, hogy az elraktározott holmi tényleges tulajdonosa és hajlandó lesz kifizetni a hátralékos raktárdíjat, az elszállítási költségeket és a fuvaros raktárdíját, ami körülbelül 800 pengőt tesz ki, csak akkor közlöm majd vele, hogy hol található meg az áru. Azt kijelentem, hogy nem 1.600.000 lejt, de 1600 lejt sem ér meg az egész.

Eddig a bárónő budapesti megbízottjának nyilatkozata. Ekkor átvette a szót dr. Pietsch Béla hatégi (hátszegi) ügyvéd, a bárónő jogi képviselője, aki a nyilatkozathoz a következőket tette még hozzá:

— Minderről levélben értesítettem a feljelentőt, aki tehát tudta, hogy a 430 kilogramm súlyu szerszám és számpárnák, valamint az 56 kilogramm súlyu kocsikerékagy nem lett eladva, hanem még megvan és rendelkezésre áll. Özvegy báró Nopcsa Elekné megbízásából értesítettem Sebestyén Adolfot arról, hogy az ügyet a mi részünkről lezártnak tekintjük és semmiféle további levelezésbe ebben a kérdésben bocsátkozni nem vagyunk hajlandók. Ha a feljelentést a közöltek dacára mégis megtette, teljes felelősséggel tartozik érte.

Ezek az érdekes feljelentés háttérét képező részletek, amelyekből könnyen megállapítható, hogy méltatlan vád érte a bárónőt, aki a magyar arisztokrácia becsült tagja s akinek társadalmi állása, valamint vagyoni helyzete eleve cáfolata ilyen állításoknak. Értesülésünk szerint a bárónő jogi képviselője most

hamis vád címén feljelentést tesz Sebestyén Adolf ellen, azzal indokolva, hogy dacára a közölt adatoknak, mégis megtette feljelentését, így akarva a bárónőt kényszeríteni arra, hogy másfél milliót követelését kifizesse.

A szenzációs ügy nagy feltűnést keltett Arad előkelő társadalmi körében, amely feszült érdeklődéssel várja a fejleményeket.

— Óriási tűzvész Galatiban. Galatiból jelentik: Ma éjjel óriási tűz ütött ki, amely egy egész városrészt pusztulással fenyeget. A tűz az Unirea kémiai laboratóriumban tört ki, majd nyolc házat elpusztított és terjedőben van. Egész uccasorokat kellett kiüríteni, köztük a prefektus és a primar lakásait is. A pánik óriási. Emberéletben eddig még nem esett kár. A galati tüzet ma c. e. fél tíz-kor sikerült oltani. Leégett három ház, amelyben hatvanöt család lakott. A lakók semmit sem tudtak megmenteni értéktárgyaik közül. A kár 20—30 millió lejt.

H I R E K.

— **Iorga a történelemtanárok kongresszusán.** Bucurestiből jelentik: Iorga és Bratianu György rövidesen Osloba utaznak a történelemtanárok nemzetközi kongresszusára, amely augusztus 15-én kezdődik.

— **Angol légionáriusok ünneplik a háború évfordulóját.** Párisból jelentik: Szombaton Londonból 11.000 angol légionárius indult el, hogy Északfranciaországba utazzon, ahol megünneplik a háboruból 11-ik évfordulóját.

— **A frankhamisító őrnagy is kiszabadult.** Hágából jelentik: A frankhamisításért elítélt Jankovich Arisztid őrnagy ma reggel elhagyta a fogházat és elindult haza felé.

— **Bombamerénylet a szófiái rendőrfőnökség ellen.** Szófiából jelentik: A rendőrfőnökség épületére bombát dobtak. Az anyagi kár nagy. A városnegyedet a rendőrök bekerítették, de az egész éjjel tartó razzia eredménytelen maradt.

— **Átvette hivatalát a tüdőszanatórium rehabilitált gondnoka.** Ma délelőtt vette át a rehabilitált Joanas Vasil tüdőszanatóriumi gondnok hivatalát. Az eddigi gondnok, Ceta-tean István, a városi számvevőséghez került.

— **A Berlin—Budapest—Bucuresti vonat balesete.** Berlinből jelentik: A Berlin—Boroszló—Budapest—Bucuresti közötti gyorsvonatot az elmúlt éjszaka Fürstenwald állomás közelében különös baleset érte. A Bucuresti-i közvetlen kocsis és a vonat első része között, eddig még ismeretlen okból, elszakadt az összekötő kapocs. A gyorsvonat első része még néhány száz métert futott, majd megállt és a leszakadt vonatrészt az önműködő fékek hamarosan megállították. A balesetet közölték a többi állomással, úgy, hogy a pályát idejében lezárták. A megsérült kocsit a pályatesten hagyták és a vonat másfél órással késéssel folytatta útját.

— **Egy német kapitány átrepülte az Atlanti oceánt.** Londonból jelentik: Franz Röhrer kapitány háromszori kísérletezés után átrepülte az Atlanti oceánt. A kapitány Lisszabonból indult és a nyugatindiai San Thomasban kötött ki. Egészségi állapota kielégítő. Az angolok bámulattal emlékeznek meg a páratlan teljesítményéről.

— **Egy apáca okozta az Obregon elleni merényletet.** Mexikóból jelentik: Obregon, a meggyilkolt mexikói elnök merényletje, nyugodtan várja kivégzését. A hivatalos jelentések szerint a gyilkos kijelentette, hogy a gyilkosság indítóoka egy apáca nyilatkozata volt, amelyben kijelentette, hogy az egyház helyzete megjavulna Mexikóban, ha Obregon, Calles és a skizma egyház patriaráhája meghalna.

— **Az aradi nyugdíjasok a régenstanács elé viszik sérelmeiket.** Az aradmegyei nyugdíjasok egyesülete újabb akcióra készül. E célból felhívja a megyei nyugdíjasokat, hogy vasárnap, augusztus 5-én délután 5 órakor gyűljenek össze helyiségükben, ahonnan küldött-ségileg mennek az alispánhoz és kérdést intéznek arra nézve, hogy mikor fizetik ki a nyugdíjasok részére, a pénzügyminiszter által már elrendelt drágasági pótlékot. A nyugdíjasok vezetősége már régebben kérdést intézett a megyei számfejtési osztályhoz a pótlékok kifizetése iránt, amelyet még április elsején folyósított a pénzügyminiszter, de ott azt a választ adták, hogy a legfelsőbb közigazgatási tanács még nem hagyta jóvá a költségvetést. A nyugdíjasok, akik immár a hatodik hónapja várnak a pótlék kifizetésére, az alispán válaszára teszik függővé, hogy ügyükkel a régenstanácshoz forduljanak-e. Az esküt nem tett és elbocsátott tisztviselőket felszólítja a vezetőség, hogy vasárnap délelőtt 10 órakor jelenjenek meg az egyesületi helyiségben. A pénzügyigazgatásnál fizetett nyugdíjasokat figyelmezteti az elnökség, hogy a közbeeső vasárnap miatt e hó 6-án kezdődnek a kifizetések. Az előcsarnokban rendelkezésre állanak az egyesületi tisztviselők tagdíjfizetés és beiratkozás céljából.

— **Gyermekparalízis Budapesten.** Budapestről jelentik: A tiszti orvos jelentése szerint az utóbbi hét alatt több gyermekparalízises megbetegedés történt Budapesten. Aggodalomra azonban nincsen ok, mert nem kell járványtól félni.

Nobile tábornokot ünnepelték Rómában.

Hatalmas embertömeg várta a sarkutazókat és tüntetett mellettük.

(Az Aradi Közlöny római tudósítójának távirata.) Tegnap éjjelkor megérkeztek Rómába Nobileék. Hatalmas embertömeg lepte el a pályaudvart és környékét. Megjelent a városkormányzó, Balbo légügyi miniszter, több államtitkár kíséretében. Elsőnek Zappit tették hordágyra és vitték az autóhoz. A tömeg ha-

talmas tüntetést rendezett mellette. Így akárvan rehabilitálni a felmerült vádakért. Nobile a pályaudvartól egyenesen lakására ment. A Nobile-csoport tagjai optimisztikusan nyilatkoznak eltűnt hét társukról és ama meggyőződésüknek adnak kifejezést, hogy mindannyian élnek.

Báró Bohus Zsigmond kártérítésért perli az államot.

A bárónő autóbalesetét a hibás sorompószerkezet okozta és ezért Bohus báró bűnvádi feljelentést is tett ismeretlen tettes ellen súlyos testi sértésért.

(Arad, augusztus 1.) Báró Bohus Zsigmondné, akinek mint ismeretes, egy hirtelen lecsapódó vasuti sorompó elborté balkezét, ma délelőtt tízenként órákor megoperálták a Posgay-szanatóriumban. A baleset után ugyanis az előkelő aradi uriaszonyt a Posgay-szanatóriumba szállították, ahol kezelőorvosai mindent elkövettek, hogy a műtétet elkerüljék. Többszöri Röntgen-vizsgálat megállapította, hogy a bárónő felső balkarjában csontrepedést szenvedett és balvállában súlyos csonttörést állapítottak meg. A legutóbb tartott Röntgen-világítás olyan tüneteket mutatott, hogy a seb körül csontszilánkok vannak és azok akadályozzák a gyógyulás gyors lefolyását. A tegnap délelőtt tartott orvosi konzílium elhatározta, hogy műtétet hajtanak végre a bárónőn. Az operációt dr. Posgay István, dr. Schmidt János és dr. Lukács Jenő orvosok végezték és annak végrehajtásához a sebészet legmodernebb eszközeit vették igénybe. A műtét pontosan tízenként órákor kezdődött és egy teljes órát vett igénybe. A bárónőnek felvagták felső bal karját és vállát. Kiszedték a csontszilánkokat és a vállon levő csonttörést platimadrókkal foglalták össze. Az operáció kitünően sikerült s rövid idő múlva a kábítószernek elmúlt a hatása és a bárónő visszanyerte öntudatát. Közérzete kielégítő, csupán a friss sebek okoznak nagy fájdalmakat. Az orvosok véleménye szerint a

gyógyulási folyamat még három hétig tarthat.

Báró Bohus Zsigmondné szerencsétlen balesetének, amely széles körökben keltett általános részvétet, ma érdekes fejleménye van. Báró Bohus Zsigmond az aradi ügyészségen feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, súlyos testisérülés címén és a kártérítésen kívül követeli az összes orvosi költségek megtérítését. A vádat Mamoru Miklós királyi ügyész képviseli és az eddigi vizsgálat már megállapította, hogy a balesetért nem a sorompóért terheli a felelősség. Kihallgatása alkalmával ugyanis elmondotta, hogy az automatikus sorompó szerkezete már hetekkel a baleset előtt hibás volt és erről jelentést tett feletteseinek, de semmiféle intézkedés nem történt a sorompó kijavítására. A baleset úgy történt, hogy az egyik sorompórúd abban a pillanatban zuhant le, amikor az autó, amelyen a bárónő ült, alatta robogott el. A bárónő védekezve emelte fel balkarját, amelyet a lezuhant rud elkapott. A helyszíni szemle megállapította, hogy az a lánc, amely a rudat tartotta, elszakadt és ezért zuhant le a sorompó. A mai napon számosan érdeklődtek a bárónő állapota iránt. A kiadott jelentés szerint a beteg a délutánt és az egész éjszakát nyugodtan töltötte és minden remény meg van arra, hogy a gyógyulás minden utókövetkezmény nélkül be fog állni.

— **Letartóztatták Stockholmba az orosz távirati ügynökség vezetőjét.** Stockholmból jelentik: A rendőrség letartóztatta a Tass orosz távirati ügynökség vezetőjét, dr. Alekszandrov Grigorijt és Mihale Konstantin orosz gépirónót. A letartóztatás előzményeiről csak annyit tudnak, hogy a vizsgálat a gépirónó ellen indult meg és Alekszandrov csak mellékszereplője az ügynek. Egyes lapok szerint a kommunisták Svédországban puccsot készítettek elő, amit a hatóságok idejében lelepleztek.

— **Aradi sebesültje is van a tápiószelvi vonatkicsiklásnak.** A tápiószelvi vasuti szerencsétlenségnek, amelyről lapunk mai számában emlékeztünk meg, aradi sebesültje is van. A Pestről elindult Bucuresti-i gyorson, amely tudvalevőleg Tápiószelén kisiklott, utazott dr. Reicher Jenő aradi hírlapíró és öccse, Reicher Emil, a Patria íratemelő tisztviselője is. Dr. Reicher Jenőnek semmi baja sem történt, Reicher Emilt azonban, aki abban a harmadik osztályú kocsiban utazott, amely a sínkől kiugrott, bal vállán, mellén és arcán súlyos sérüléseket szenvedett. Reicher Emilt a helyszínen bekötötték és ma megérkezett Aradra, ahol lakásán ápolják.

— **Gyomor- és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, fölfúvódásnál, gyomorégésnél, felbőgésnél, szédülésnél, homokfájságnál, hányingernél 1—2 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet naposan kiegészítjük az emésztőutakat.** Közkeletű jelentésekben olvassuk, hogy a Ferenc József vizet még a fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általánosan dicsérik. Kapnátó gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Esküvő.** Előkelő esküvő színhelye lesz augusztus 4-én, szombaton délután 6 órakor az aradi minoriták temploma. Ekkor vezeti ugyanis oltár elő Skuteczky Ernő, Skuteczky Lajos és özvegyének, seréti Kenderessy Máriának fia nagyenyedi Borsos Magdát, nagyenyedi dr. Borsos Béla és neje, zelenei Boros Rózsa leányát.

— **Jelentkezett a Vigvázó grófi család utolsó férfitagja.** Budapestről jelentik: Jelentettük, hogy gróf Vigvázó Ferenc öngyilkosságával a Vigvázó grófi család kihalt. Ma jelentkezett bojári Vigvázó Elemér budapesti magántisztviselő, aki bejelentette, hogy a Vigvázó-család nem halt ki, mert ő az utolsó férfitagja a családnak. Édesatyja megnősülése alkalmával összeveszett Vigvázó Ferenc gróf atyjával és emiatt harag támadt, amely anyjára komoly volt, hogy a két család nem érintkezett. Az iskolában osztálytársa volt az öngyilkosnak, de nem ismerték meg egymást. Rajta kívül még két leánytagja van a családnak. Az örökség ügyét illetően bojári Vigvázó Elemér kijelentette, hogy a per tekintetében családi tanács fog határozni, előbb azonban megvárják a végrendelet felolvasását. — Budapestről jelentik: Ma bontották fel az öngyilkossá lett gróf Vigvázó Ferenc végrendeletét, amit 1923-ban írt meg személyesen. A végrendelet szerint, mint azt már jeleztük, az elhunyt összes ingó és ingatlan vagyona az Akadémiára marad, azzal a kikötéssel, hogy feleségéről, apjáról és anyjáról örökös alapítványt nevezzenek el. A hagyatéki jövedelem 40 százalékát az Akadémia tetszés szerint használhatja fel, 32 százalékát azonban anyja családját (Podmaniczky-család) megörökítő monografikus irodalom propagálására kell fordítani. A vagyon leltározása hetekig eltart.

— **A színésznapi sorsolás eredménye.** Az aradi színésznapon — mint ismeretes — sorsolás is volt. Tekintettel arra, hogy sokan már nem várták be a sorsolás eredményét, a következőkben közöljük a sorsoláson nyerő számokat: 4513, 2011, 1578, 516, 316, 1031, 1158, 3463, 847, 3056, 4515, 4989, 4119, 5531, 1636, 1173, 4561, 1006, 3482, 545, 1533, 229, 3948, 2917, 2254, 1598, 126, 2642, 2585, 4836, 5337, 4007, 2381, 4941, 3579, 3740, 3233, 5551, 2899, 340, 5214, 5215, 816, 4303, 1553, 4186, 4392, 3406, 5120, 2272, 3348, 2408, 4129.

— **Jó vigyázz,** hogy csak valódi „Stollwerck” főírású tejkaramelett végy.

— Értésítés. Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy az Elena anyakirálynő védnöksége alatt álló aradi Háztartási Ipariskola elfogadja bennlakó és bejáró I-ső osztályos növendékek beiratkozását. Állami ösztöndíjas tanulókat fizetéssel felvesz. Beiratkozási feltételek a Str. Capitan Ignat (Kapa-uca) No. 10. iskola irodájában nyerhetők.

— Dr. Cucu V. városi főorvos szabadságáról visszatért és rendeléseit naponta 2—4-ig az Ortutay-palotában újból megkezdte.

— Orvosi hír. Dr. Olariu Cornel, a gyermekmenhely igazgató-főorvosa 6 heti tanulmány-uttra külföldre utazott.

— Augusztus 5. A nyomdászok táncal egybekötött kerti ünnepélye az ujaradi Kornett-féle vendéglő összes helyiségeiben.

— Dr. Molnár István, a budapesti Poliklinika volt orvosa, bőrgyógyász és urulógus, rendelőjét áthelyezte Strada Bucur (Eötvös-utca) 3. sz. alá.

— A gyógyszerek között a legjelentőségesebbek az Aspirin-tabletták nevezhetők, amelyek ismertek és értékeltek minden hűlési megbetegedésnél, reumánál, influenzánál, náthalánál stb. Miután sok hamisítvány van, ajánlatos megfigyelni, hogy az eredeti tabletták mindig „Aspirin 0.5” felirattal vannak ellátva és eredeti „Bayer” csomagolásban (zöld-fehérszínű átkötőszalag) kerülnek forgalomba.

— RÁDIÓMŰSOR. Csütörtök, augusztus 2. (Romániai idő.) Wien Graz. 22.20. Dalest. — Berlin. 22.30. Könnyű zene. — Boroszló. 21.30. Vidám est. — Frankfurt a. M. 21.15. Operettelőadás. — Leipzig. 21.15. Zongorahangverseny. — Milano. 22. Operettelőadás. — München. 19. Operettelőadás. — Nápoly. 21.50. Nápolyi dalok. — Prága. 23.20. Hangverseny. — Pozsony. 21. Vidám est. — Stuttgart. 17.15. Hangverseny. — Zágráb. 21.30. Könnyű zene. — Budapest. 10.30, 13 és 16. Hírek, közgazdaság. 18.45. Cigányzene. 23.15. Operettelőadások.

SPORT

A magyar női törvívők bekerültek a középöntőbe az amsterdami olimpiáson.

Az amerikai favoritok kiestek a 200 méteres síkfutás döntőjéből. — A magyar diszkoszvetők rossz szereplése. — A sakkolimpiáson Magyarország vezet.

Amsterdamból jelentik: A női törvívás középöntőjébe 3 magyar versenyző: Bogen Erna, Dány Berta és Tary Gizella első helyen került be. Karlovits magyar rudugró 3.80 cm. ugrásával bekerült az első hat helyezett közé. A 200 méteres síkfutás döntőjébe a következők jutottak be: Williams (Kanada), Scholtz (U. S. H.), Müller (német), Körnig (német) Rangley (angol), Fitzpatrick (Kanada), Paddock és Cummins, a nagy favoritok kiestek, ami nagy meglepetést keltett. A diszkoszdobás döntőjéből Egri (magyar) kiesett, Donogán 41.70 do-básával lehetséges, hogy bekerül. Marvalits még versenyez. A 100 méteres gátfutás olimpiai bajnoka Atkinson. 14.8 (Világrekord). 2. Andersen (U. S. H.) 3. Collier (U. S. H.)

Hágából jelentik: A sakkolimpiáson Magyarország 37 és fél ponttal vezet. A csapatbajnokság Magyarország részére most már biztosra vehető.

Dörner sikeres szereplése Sárospatakon

(Arad, augusztus 1.) Dörner László a Hel-las kiváló versenyzője ma érkezett haza külföldi turnéiról, amelynek során — mint ismeretes — Semmeringen, Marienbadban és Sárospatakon szerepelt. A semmeringi és marienbadi eredményeit már közöltük. Új sikere Sárospatakon volt, ahol a legkiválóbb magyar versenyzőkkel indult. Itt a férfi egyesben könnyen győzött Németh ellen 6:1, 6:0, Straub Elek ellen 6:3, 6:1, Révay gróf ellen 6:1, w. o. arányban. Az elődöntőben Kehrlinggel került szembe s itt 6:4, w. o. arányban szenvedett vereséget. A férfi párosban Bánóval játszott s itt is felküzdtek magukat a döntőig, ahol a Dörner-pár csak elkeseredett küzdelem után porozott a Kehrling—Révay gróf duóval 6:3, 2:6, 0:6, 6:2, 6:4 arányban. A vegyes párosban Baumgartner Magda volt a partnere Dörner-

nek, ebben a számban is csak a döntőben vereztek el Dörnerék Kehrling—Révay gróf duó ellen 6:3, 6:4-re. A verseny után Windisch-graetz Lajos herceg a játékosok tiszteletére fényes lampionos bankettet adott. Itt írjuk meg, hogy Dörner holnap Szatmárra utazik, ahol résztvesz az ottani nagy tenniszversenyen, melyen rajta kívül Aradon Hella színében még Obetkóné, Aszlán Baba és Bánhidy indulnak. Dörner aztán másfélhónapos külföldi turnéra megy.

Novák Irén ma éjjel meghalt az aradi kórházban

A szerencsétlen sorsu művésznőt tegnap este Gyorokon agyszélhűdés érte. — Eszméletlenül szállították az aradi kórházba, ahol ma éjjel 1 óra után kiszenvedett.

Arad gyászolja Novák Irént.

(Arad, augusztus 1.) Az erdélyi magyar színművészetnek gyásza van. Egyik értékes tagja, Novák Irén, ma éjjel az aradi kórházban kiszenvedett. A megrázó tragédiáról munkatársunk a késő éjjeli órákban a következőket jelenti:

A kiváló drámai színész, akit Aradon jól ismer mindenki és akinek művészetében gyakran volt módja gyönyörködni az aradi közönségnek, Ghiorocson (Gyorokon) időzőt leányával. Tegnap este lakásuk udvarán üdögéltek és keresztretjvényt fejtettek. Szórakozás közben Novák Irén hirtelen a fejéhez kapott és eszméletlenül zuhant le székéről. Azonnal orvost hívtak, aki agyszélhűdést állapított meg. Éret vágta, azonban ez nem segített. Novák Irén nem nyerte vissza eszméletét.

Ma reggel utolsó kísérletként autót az aradi köz-kórházba szállították a nagybeteg művésznőt, ahol újból éret vágta rajta és injekciókkal igyekeztek megmenteni az életnek. Minden erőfeszítés hiábavalónak bizonyult, a kiváló színész életét nem lehetett megmen-

Ne utazzon

drága fürdőhelyekre, mikor ARADON is épp oly hatásos buziási szénssavas, valódi kén- és só-s fürdőket vehet a

SIMAY-féle ártézi fürdőben.

Nyitva férfiaknak reg. 6½ — d. u. 2-ig.
Nyitva nőknek délután 2—6-ig. 2633

Kedvezményes áru jegyfüzetek!

teni. Ma éjszaka egy óra után Novák Irén, leánya karjai között kiszenvedett. A tragédia híre a késő éjszakai idő ellenére elterjedt a városban s mindenütt megállott egy pillanatra a szórakozás, megfagyott az ajkakon a mosoly: Arad gyászolta Novák Irént.

Emlékezhetik mindenki az akcióra, amit az Aradi Közlöny felhívására az aradi társadalom indított tavaly Novák Irén érdekében. A valamikor jómódban élő nagy művésznő, mint ismeretes, szerződés nélkül élt Aradon, egykori fényes sikereinek színhelyén és valósággal nyomorgott. Az aradi társadalom ekkor összefogott, hogy Novák Irénnek emberi megélhetést biztosítson élete alkonyára. Az akció szép eredménnyel járt és ugylátszott, hogy Novák Irén aránylag nyugodtan éli majd le a megérdemelt pihenésben hátralevő napjait.

Ez a pénz azonban kevésnek bizonyult és Novák Irén újból nagy nyomorba került. Szerencsétlen anyagi helyzete bizonyára nagyban hozzájárult a végkatasztrófához.

Egy délután Kiss Ferencel az aradi strandon

A hölgyek autogrammrohama a homokon. — Kiss Ferenc betanult egy operát és remélnék találta az aradi strandot.

(Arad, augusztus 1.) Az inkognitó nem sikerült: Kiss Ferencet azonnal fölismerték Arad szép asszonyai és szép leányai az aradi strandon. Természetesen megrohanták. Autogrammért, meg megymásért. Látszólag autogrammért, különben azt hiszem inkább megymásért. És Kiss Feri nem is szabadkozott. Szorgalmasan adott autogrammot és nemkülönben szorgalmasan ajándékozta finom mosolyát a kánikulában amugy is könnyen olvadozó aradi hölgyeknek.

Azok természetesen telhetetlenek voltak. Az autogrammok kérésében és a mosolyok elnyelésében egyaránt. Végül is Kiss Feri offenzívára kényszerült. De azt vélem a gorlicei áttörés simábban ment, mint Kiss Feri offenzívája az aradi strandon a hölgyek falanksza ellen. De végre is Kiss Ferenc legény a talpán, több ostromot sikerrel vívott meg már szép asszonyok ellen, ez az áttörés is sikerült s végre Kiss Feri egy bokor alján hűsölbetett és mosolyogva mondta:

— Ez aztán igen. Nem hiába mondtam, Aradon vannak a legszebb asszonyok, lányok az egész világon... Nézze azt a szőket, vagy azt a fekete médi frizurást, kis tizenhét éves... s már kész pompás nő...

Ballagunk a katonastrand felé. Szigorú a kontroll s nincs egyikünknek sem lej sem. Mentő ötlet: egy hölgynek fölfedti Kiss Feri kilétét. Egyszerre ismét hölgycsoporthozulás, csak úgy röpködtek a zizegő papírbankjegyek. Kiss Ferenc hajlong és megint mosolyog, aztán ismét kénytelen menekülni. Megkérdeztük tőle:

— Jó a népszerűség?

— Hát persze. Az igen. Csak akkor vagyok dihhős, ha azt mondják, hogy divatos vagyok. Kérem divatos egy nadrág, vagy a bubifej, de nem Kiss Ferenc. A divatosságom tétele ott szünik meg, hogy én már tíz éve divatba vagyok. Hát tartott már ily soká divat? Legföljebb népszerűség... az igen!

— Mi volt Temesváron?

Szelesre derül fel arca:

— Ilyen siker kevés volt még — azt mondják — odaát. De szívvél-lélekkel játszot-tam is. Paul Wegener és a bécsi Burgszínház után ez külön érték...

Közben halkán dudol magában Kiss Feri. Apropos hang! Erre azt mondja:

— Akár hiszi, akár nem, amikor tizen-nyolc éves voltam, jobban tettem volna, ha a zeneakadémia kilincset fogtam volna meg. A multkor Radnay igazgató előtt az operában próbát énekeltem. A siker: várakozáson felelt. Be is tanultam egy operát: Leroux: Csavargókat. Magas baritonom van. Gis-ig terjed...

Lassan itt is a felfedezés veszélye fenyeget. Kiss Feri kompra száll. De azért még összesugnak a háta mögött:

— Ez itt Kiss Feri — én megyek ma este színházba, te nem jössz?...

Aztán bucsút intett Kiss Feri a strandnak. Azt se igen mondták még az aradi strandról, amit Kiss Feri mondott:

— Remek...

S csodák csodája, a strand szemérmetlenül elfogadta a dicsőretet... (—6.)

Irodalom és művészet

Az óceánrepülő megbukott a színpadon.

Drezdában előadták Hünefeld báró darabját, amelyet a kritika levágott.

Báró Hünefeld, a Bremen egyik hőse, nemcsak óceánrepülő, hanem — drámaíró is. A drezdai Komödie most mutatta be háromfelvonásos színművét, melynek címe: Aki fél a szerencsétől.

Az az ember, aki fél a szerencsétől, egy Camille Maupin nevű gavaillér, aki be akarja bizonyítani X. Károly legitim király iránti hűségét, akit ezért a poigárkirály kormányja üldöz és aki Chouard báró házában keres menedéket. A darabban ez az öreg báró zsembeben elmélkedik a mindennapi élet bosszúságairól, amelyek vagy amiatt következnek be, hogy a szoba nincs rendesen fűtve, vagy későn szervirozzák az ebédet. A bárónak van egy leánya, aki türelmesen viseli apjának minden szeszélyét és aki gondoskodik arról, hogy minden nap füstölhessen a bárói kastély ősi kéménye — regényirással keresi a kenyerét. A menekült gavaillér, aki valamikor zenét komponált, megcsókolja a baroneszt és már épen házasságot akarnak kötni, mikor kiderül, hogy Camille egy Gassenhauer kompozíciójával óriási sikert ért el, mert egész Páris boldogja ennek a dalnak. Óriási pénzeket keres és módjában van visszavásárolni fövendőbeli apósának birtokait. A Gassenhauer sikere után azonban Camille művészi kvalitásában éri magát diszkvalifikálnak és szerencsétlenségnek tartja ezt a szerencsésjét. Végre győz a szerelem s egy jószágos lelkipásztor összeadja a kis Mariet és Camillet.

Ez a Hünefeld darabjának a tartalma. A darabot a báró két év előtt írta és nyugodtan megállapítható, hogy soh'se került volna színre, ha Hünefeld félt volna az óceánrepülés szerencsésjétől és nem vesz részt a Bremen utjában.

A kritika megállapítja, hogy ha Hünefeld az óceánrepülési sikerével diszkvalifikálva látja az írói tehetségével el nem ért sikert és a drezdai premiérről akarta helyrebillenteni írói életpályájának egyensúlyát, akkor még sokat, nagyon sokat kell dolgoznia.

A drezdai színházban falengető sikere volt a darabnak. Hünefeldet elárasztották virággal és egy hatalmas, virágokból készített repülőgépet nyújtottak át neki. Hünefeld kesernyésen mosolygott, nem esett jól neki az, hogy az óceánrepülőt ünneplik és nem a darab íróját.

* Kiss Ferenc bemutatkozása Aradon. Ma este Moinár Ferenc Olympiájában mutatkozott be Kiss Ferenc, a budapesti Nemzeti Színház nagy művésze az aradi közönségnek. Telt nézőtér nézte végig Kiss Ferenc első aradi fellépését és a közönség meleg ünneplésben részesítette a kiváló művészt, aki minden tekintetben bebizonyította, hogy az öt megelőző jóhírek nem tulzoltak, sőt, inkább szerények. A kapitány szerepében, amit egészen eredeti felfogásban játszott meg, kibontotta sokoldalú képességét és sűrű tapsokra ragadta a nézőket. Partnerei: Márkus Rózsa, Fekete Irén, Jávör és a többiek szintén kifogástalanul nyújtottak, úgy, hogy a közönségnek jó előadásban volt része ma este. (—)

* Kiss Ferenc az aradi Újságíróklubban. Fényesen sikerült estéllyel kezdte meg ma este az aradi Újságíróklub előadóestjeinek sorozatát. A klub pompás és kellemes kerthelyiségét zsufolásig megtöltötte Arad elitközönsége, amelynek sorai között éjfél felé megjelent a magyar színművészet egyik ragyogó csillaga, Kiss Ferenc, a budapesti Nemzeti Színház tagja. A nagy művészt, aki mint a klub vendége jött el, meleg ünneplésben részesítette a közönség. Kiss Ferencnek láthatóan jól esett a spontán szeretet megnyilvánulása és pompás hangján elénekelt néhány dalt, amit nagy tapsal háláltak meg az ottlevők. A klub ezután vendégül látta vacsorára a kiváló művészt, aki feleségével együtt kellemesen érezte magát az öt körülvevő társaságban. A klub tagjai és hozzátartozói, valamint az illusztris vendég egész a késő hajnali órákig maradtak együtt a legjobb hangulatban.

* Győző Alfréd, az aradi közönség dédelgetett kedvence tartja jutalomjátékát az aradi Nyári Szinkörben vasárnap este, a régi idők felejthetetlen emlékü darabjában, a Szabinnók elrablásában. Győző Alfréd még mindig betegállományban van és egészségének helyreállítása miatt rendezik számára a jutalomjátékát, amely, tekintettel a jeles művész hatalmas népszerűségére, kétségtelen meleg színházi eseménye lesz Arad színházi életének. Jegyek csütörtöktől a téli színház pénztárában.

* Kiss Ferenc bucsuja ma este! Tomboló lelkesedés, a tetszésnyilvánítás szakadatlan áradata keretében lépett tegnap este Kiss Ferenc az aradi közönség elé. Kovács kapitányt az Olympiában ideálisan alakította s a felvonások között pedig mulató magyar nótákkal csalta elő az elementáris tapsorkánt. Ma este, csütörtökön, a Süt a nap-ban még pom-

pásabb főszerep jutott a remek magyar színésznek. Zilahy Lajos vigjátékában Sámson alakítja, utólérhetetlen művészettel és felvonások között ismét pompás dalokkal, új műsorral fogja elragadtatni a közönséget. A busuestjének előadása az Olympiánál is magasabb értéket képvisel, tehát mindenkinek érdeke, hogy ünnepelje a ragyogó magyar művészt, Magyarország legdivatosabb színészét. Kiss Ferenc aradi előadását egészen új felfogásban állította be, így L. Kiss Mariska, Pállay Mancsi, Szepessy Edith, Dancs Ica, Kallós, Mészáros, Jávör, Jung, Kun tolmácsolásában, Kiss Ferencsel az élen, valóban ünnepi előadásban fogjuk kapni a Süt a nap-ot. Rendes helyérek! Kezdeté 9 órakor. Jegyek elővételben a téli színházban, az előadás megkezdése előtt pedig a nyári színház pénztárában válthatók.

Az első magyar tudós látogatása Gandhinál.

A világ legnagyobb élő egyénisége aszkétai szegénységben él. — A hindu apostol azt hitte, hogy a magyaroknak német anyanyelvük van. — Egy angol tengernagy leánya Gandhi házvezetőnője. — Baktay Ervin érdekes leírása Gandhi életmódjáról.

Baktay Ervin budapesti egyetemi tanár, a nagyhirű orientalista, aki tudvalevőleg India nagy szellemi vezérének, Mahátma Gandhinak több művét lefordította magyarra, jelenleg Indiában tartózkodik és nemrégiben látogatást tett a világhírű hindu apostolnál. Erről a látogatásról érdekes írásban számol be Baktay Ervin. Ő volt tudvalevőleg az első magyar ember, aki átlépte Gandhi házában küszöbét. Baktaynak Gandhival való találkozásáról írt beszámolójának egyes, különösen érdekes részeit az alábbiakban ismertettük.

Gandhi házában.

India nem ország, hanem egész kontinens, az expresszvonat négy napig számuld egyik végétől a másikig, ekkora területen nem meglepő, ha közel két év telt el, mire Gudzsarát tartományba is elkerülhettem. Pedig India jelenkori történelmében Gudzsarát, vagy jobban mondva fővárosa, Ahmedabad kiemelkedően fontos szerepet játszik. Ahmedabad közelében, Szabarmati község mellett él és munkálkodik India új életre ébredésének legnagyobb apostola: Mahátma Gandhi.

Név szerint nem voltam már egészen ismeretlen előtte — de mégis szemtől-szembe látni s elbeszélgetni azzal az emberrel, akit egy Romain Rolland is a világ ma élő legnagyobb egyéniségének tart: nagy dolog.

Forró napsütésben döcög egylovos tongám a poros úton Szabarmati felé. Végre elfogy a tonga kerekai alól a forró homok: árnyas facsoporthoz érünk s egyszerű, falusias léckerítés előtt megállunk. Ez a Szatiágraha-Ásram (így nevezik Gandhi telepét) bejárata.

Az udvaron ragyogó tisztaság fogad, a mely kellemesen elűti a keleten, sajnos, majdnem mindenütt otthonos s már-már megszokott szennyvöl és piszoktól. Gandhiék reformmunkájának ez is egyik fontos pontja: tisztaságra, higiéniára nevelni India népét. Az iroda épületéről elém siet a telep egyik tagja: mint minden ghandista, ő is hófehér, ragyogóan tiszta, térdig érő inget és dhódit (a derék körül csavart bokáig érő lepel) visel khaddarból, vagyis háziszóttos indiai gyapotkeltméből. Fején a jellegzetes Ghandi-sapka. Ez a sapka végülénül egyszerű praktikus és olcsó; formájára olyan, mint amelyet nálunk a szobafestők fantáziája szokott újságpapírból alkotni. A ghandistáknál ez a sapka csaknem olyan egyenruhává vált, mint a fascisták fekete inge. Bemutatkozom és elmondom jövetelem célját. Ekkor másik, nagyon jóarcú és finom kifejezésű fiatalember csatlakozik hozzánk és barátságosan érdeklődik kielétem felől. „Gandhidzsi legifjabb fia” — mutatja be őt az első. (Gandhidzsi a név megtisztelő formája.)

Miss Slade az angol tengernagy leánya, aki ghandista lett.

Gandhi fia pedig magával visz, hogy bemutatasson Miss Madeleine Slade-nek, aki majd be fog vezetni a Mahátmához. Miss Slade rendkívüli egyéniség: angol tengernagy leánya, aki belső meggyőződésből csatlakozott

Gandhihoz és közel három év óta éli a telep igénytelen életét, részt véve a magy munka minden ágában.

Apró kunyhóhoz érünk. Keskeny veranda nyulik a csöpp, alig hat négyzetméteres, egyetlen szobácska elé. Ez Miss Slade otthona. !

A bemutatkozás után szobájába invitál:

— Ugy-e megbocsát, ha folytatom a munkámat? Épen ebédemet készítem.

Mulik az idő és végre megjelenik ismét Gandhi fia azzal, hogy atyja szívesen lát.

A Mahátma háza époly egyszerű és tiszta, mint a telep minden épülete.

Gandhinál.

Belépek. A csaknem üres szobában, az ablakkal átellenes fal mellett ül Gandhi a padlón, fehér kelmévei bevont vékony matracon. Előtte áll a csarkha, a rokka, amelynek pergő kattogása a nagy indus mozgalom kísérőzenéje. A Mahátma ujjai serényen pöndörítik és gombolyítják a fehér gyapotfonalat.

Kifogástalan angolsággal beszél. Arcáról nem tűnik el a békés mosoly, a végtelen szelídség és jószág kifejezése, másodpercre sem. A szeméből hártatlan melegség és szeretet árad. Ez az arc szigorú esztétikai szempontból szinte csunya: de a kifejezése páratlanul széppé teszi. Minden vonás a lélekről beszél.

Mikor magyar voltomra fordul a szó, Gandhi megkérdi: „Akkor hát, ugy-e bár, az ön anyanyelve német? — Megmagyarázom, hogy a magyarok Ázsiából vándoroltak a nyugatra ezer évvel ezelőtt, nyelvük grammatikája és szókincsük jórésze pedig közelebb áll az ázsiai rokonfajokéhoz, mint bármely nyugateurópai népéhez. Meglepetve halgatja magyarázatomat és kijelenti, hogy ezt még sohasem hallotta eddig.

A tornácról angol női hang hallatszik be, szinte ijedten kérdezve: „Muszáj levetni a cipőt?” — Mire Gandhi mosolyogva, emelt hangon kiszól: „Nem szükséges, csak tessék bejönni!” — Két angol missz lép be, térdig érő szoknyában és persze cipőstül. Nyilván valami turista-kíváncsiság hozta ide őket. Félszegen, mosolyogva állnak meg a szoba közepén. Gandhi végtelen kedvességgel szól hozzájuk: „De ugy-e, ha önöket felmentettük az alól, hogy le vessék cipőiket, önök is felmentenek engem az alól, hogy felálljak üdvözlésükre?” — Mert Gandhi csak röviddel ezelőtt épült föl súlyos betegségéből, még gyenge; bár megszokott tevékenységét ismét ugyanugy végzi, mint azelőtt, hajnaltól estig.

Felállok és menni készülök, látva hogy az angol hölgyeket az európai jelenléte még jobban feszélyezi.

Gandhi ismét kezét nyújt és bucsuzóul szívből jövő melegséggel mondja: „Please do come to see me again!” Ami angolban igen nyomatékos felszólítás arra, hogy ne mulasztam el őt ismét felkeresni.

Mikor Mira Ben-nel kilépek a kertbe, csak akkor kezd tudatosá erősödni bennem a találkozás páratlan élménye... Én voltam az első magyar ember, aki Gandhit felkereste.

Egy szatir garázdálkodik az aradi ligetben

Fejletlen kisleányokat környékez meg a korzón, a strandon és szinte hipnotikus hatalommal uralkodik rajtuk. — A rendőrség keresi a titokzatos csábítót.

(Arad, augusztus 1.) Az éjszaka folyamán egy rejtélyes aradi ember sorozatos erkölcs-telen garázdálkodásának jött nyomára az aradi államrendőrség. Az illető, mint a beérkezett jelentések állítják, hipnotikus erejével csalja törbe alkotásait, akik nagyrészt fiatal, fejletlen leányok. A megdöbbentő bűnygyben, amely érthető igazságot keltett Aradon, a nyomozás még semmi pozitív nem tud felmutatni, az ellentétes vallomásokból csupán az látszik valószínűnek, hogy a mérnyeket egy iparoskinézésű, magas, fekete hajú és fekete szemű férfi követte el. Ma éjszaka egy óra tájban a főtéren posztoló rendőr egy fiatal leányra lett figyelmes, aki támpolyogva vánszorgott a liget felől be a városba. A rendőr igazolásra szólította a leányt, akinek ruhája össze volt tépve és arcán karmolások nyomai voltak láthatók. Az alig tizenöt-tizenhat esztendőes leányka erőfeszül. zokogva rogyott össze az uccán és a rendőr biztatására elmondotta, hogy egy ismert aradi tisztviselőnek leánya és a ligetben megtámadta egy férfi. Arra a kérdésre, hogy mit keresett az éjszaka a ligetben, eleinte nem akart válaszolni, de később, amikor a rendőr bevitte a rendőrségre, megdöbbentő részleteket beszélt el arról, hogy ő és több kis barátja egy férfi hatalma alatt állanak.

A rendőrségre idézték ma délelőtt a leányka barátjait, akik mindnyájan ideges, egzaltált természetűek. Vallomásaik szerint egy izben hárman sé-

táltak a ligetben és észrevették, hogy egy magas, szurós, fekete szemű férfi követi őket. A férfi több izben eléjük került és amikor a szemükbe nézett, érezték, hogy megremeg minden idegszáluk. A titokzatos ember később mellőlük csatlakozott és az egyiknek, egy aradi varroda alkalmazottjának megparancsolta, hogy este kilenc órakor várja őt a liget bejáratánál. Azután otthagya őket. A leányok hazamentek és nem mertek szólni kalandjukról. Sirva panaszták el a rendőrségen, hogy a rejtélyes ember lépten-nyomon feltűnt előttük. A Marosparton, a parkokban, a korzón és egyetlen parancsszava elég volt arra, hogy a leányok valami ellenállhatatlan kényszer alatt teljesítsék követelését. Az eddigi nyomozás szerint négy fiatal aradi leány került az ismeretlen ember hálózába, de valószínű, hogy még többen vannak, akik áldozatul estek neki. Ezeket a kényszerrendevüket minden esetben a liget fái között intézte el és ha egy leányka védekezni akart, szájára tapasztotta kezét és erőszakkal követett el mérnyeket ellene. Legutóbbi áldozatának este fél tízre adott találkát. A leányka elhatározta, hogy nem teljesíti a parancsot, de amikor közeledett a meghatározott idő, öntudatlanul megindult a liget felé. Ott már várta a vadállatias ember. A leány menekülni akart, de az letépte a földre. A megdöbbentő és rejtélyes ügyben a rendőrség a legnagyobb eréllyel folytatja a nyomozást.

Közgazdaság.

Zürichben 3.16.50, Párisban 15.55 a lej

Helyi valutaárak. (Augusztus hó 1.)
Kifizetések: Berlin 39.50, Newyork 165.10, London 804.50, Páris 6.48, Milanó 8.67, Prága 4.90.50, Budapest 28.85, Zágráb 2.91, Bécs 23.33, Zürich 31.80. — Áru: Márka 39, dollár 165, angol font 800, francia frank 6.60, olasz lira 8.80, cseh korona 4.90, pengő 29, dinár 2.90, osztrák schilling 23.55, svájci frank 31. — Pénz: Márka 38.50, dollár 164, angol font 795, francia frank 6.40, olasz lira 8.60, cseh korona 4.55, pengő 28.75, dinár 2.85, osztrák schilling 23.30, svájci frank 30.50. — Irányzat: lanya.

Zürichi tőzsdenyitás. (Augusztus hó 1.)
Berlin 124, Amsterdam 208.85, Newyork 519.35, London 2522.50, Páris 20.33.50, Milanó 27.17.50, Prága 15.38.75, Budapest 90.53.50, Belgrád 9.12.80, Bucuresti 3.17, Varsó 58.20, Bécs 73.27.50.

Zürichi tőzsdézárlat. (Augusztus hó 1.)
Berlin 124, Amsterdam 208.80, Newyork 519.45, London 2522.25, Páris 20.33.50, Milanó 27.17.50, Prága 15.38.50, Budapest 90.55.50, Belgrád 9.12.80, Bucuresti 3.16.50, Varsó 58.20, Bécs 73.28.50.

Bucuresti-i tőzsdézárlat. (Augusztus hó 1.)
Devizák: Páris 6.45.50, Berlin 39.40, London 800, Newyork 164.40, Milanó 8.63, Zürich 31.25, Prága 4.88, Bécs 23.26, Budapest 28.72. — Valuták: Napoleon 640, márka 39.60, léva 1.21, török lira 0.84, angol font 800, francia frank 6.50, svájci frank 31.50, olasz lira 8.75, drachma 2.10, dinár 2.91, dollár 164, lengyel zloty 18.50, osztrák schilling 28.46, pengő 28.75, cseh korona 4.95.

= A superphosphat és méznitrogén. E két műtrágyafaj együttes hatását az ez évben a Bánátban végzett kísérletek fényesen igazolták. Ott, ahol buzavetéshez holdanként 80 kg. méznitrogént és 120 kg. superphosphatot alkalmaztak, feltűnt a növény bokrosodása,

erőteljes fejlődése, egyenletes nagy kalásza és a szalmáhozam lényeges növekedése. Megállapítást nyert az is, hogy a Bánátban fokozott előnnyel bír a méznitrogén használata azért, mert a talaj ott nemcsak superphosphathal, hanem nitrogénben is nagyon szegény. Maj gazdasági helyzetünk parancsolólag követeli, hogy a földművelés rentabilissá, vagyis jövedelmezővé váljék, mert 7-8 mázsa átlagtermés nem elég, ez csak a befektetett tőkét adja vissza. Törekedni kell tehát 8 mázsan felüli termés elérésére és ezt csakis műtrágyák helyes alkalmazásával lehet elérni. Fokozni kell azonban a terméseredményt állami szempontból is, mert az felette fontos közérdek, hogy terményeinkből minél nagyobb mennyiség álljon kiviteli célokra rendelkezésre. A kivitel előmozdítja az idegen valuták beözönlését, vasuti forgalmunk fellendülését, általában véve a konszolidáció alapfeltételeit képezi. Terméseink a mai kivételesen bő esztendőt kivéve, évről-évre esökkenő eredményt mutatnak. Ép ezért a bekövetkező vetési idején alkalmával helyénvaló volna, ha a termelő közönség lehetőséget nyujtana a növény egészséges, erőteljes fejlődéséhez, mert a növény az adott táperőket legjobban hálálja meg, ha azonban azt megvonják tőle, bosszút áll és ezt a bosszút a család minden tagja és az állam minden szerve fogja érezni a legérzékenyebben.

= Az Angol-Magyar Bank jelentése a magyar gazdasági helyzetről. Budapestről jelentik: Most jelent meg az Angol-Magyar Bank július havi jelentése Magyarország gazdasági és pénzügyi helyzetéről. A jelentés kiemeli, hogy az idén Magyarország gabonatermése 6 millió métermázssal nagyobb, mint a tavalyi jó középtermés. Ebben az évben ugyanis 41 millió métermázsa gabona termelt Magyarországon a tavalyi 35 millióval szemben. Az idei termés értéke 115 millió pengővel nagyobb a tavalyinál. A jelentés ezenkívül foglalkozik az egyes iparágak örvendetes fejlődésével és megállapítja, hogy az ország gazdasági életében egy általános fellendülésre lehet számítani.

ÉRETTSÉGI RE

középiskolai, polgári és magánoktatásra előkészítő: 3884

GALGÓCZY Magántanfolyam,
BUDAPEST, VIII. Mária Terézia-tér 3.

= Elárverezték Brunner Béla uridivat-üzletét. Mint tegnap jelentettük, a bírósági kiküldöttek jelenlétében ma délután folyt le Brunner Béla aradi uridivatcég üzletében lefoglalt divatcikkek bírói árverése. A nem épen épületes aktus nagyszámu árverelőt vonzott, akik a kánikulai hőség ellenére, egymás hegyén-hátán szorongtak az üzletben s fülsiketítő zajban licitáltak ingekre, zsebkendőkre, sétatobokra s egyéb apró divatcikkekre, amelyekből különben alig néhány ezer lej értékű árut foglalhattak már le annak idején. Az élénk érdeklődés természetesen felverte az árakat s az árverelők az árverés izgalmát alighanem túllizették, mert igen sok apró-cseprő, kisértékű holmi a kétszereséért, sőt a háromszorosáért kelt el. Az árverés este 7 órakor ért véget s azután újra lehúzták a redőnyöket, szemfedőjét egy évtizedes aradi cégnek.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.
ÉRTESÍTÉS.

A n. é. közönség szives tudomására adom, hogy társamtól, Kucséra Jánostól a mai napon barátságosan elváltam és szobafestő és mázólo vállalatomat saját nevem alatt tovább vezetem. Kérem a t. közönség további pártfogását.

Mandl Sándor, volt Thököly-tér 3.

Főtér közepén
(Minorita templommal szemben)
nagy üzlet-
helyiség,
azonnalra kiadó.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

AZ
„ARADI KÖZLÖNY”
Magyarországon a következő
lapelárusító helyeken kapható:

BUDAPEST	keleti pályaudvar
BÉKÉSSÁBA	pályaudvar
BATTOYA	„
GYULA	„
MAKO	„
MEZŐHEGYES	„
SZEGED	Nemzeti Sajtóvállalat

Kárász-
uoca 3.

Erdőkezelő

hosszu gyakorlattal,
azonnali belépésre kerestetik.

Kornis Zsigmond és Márton
Arad. 4123

Elveszett

egy arany csüngő, arany óralánc.

Beesütetes megtaláló illő
jutalom ellenében adja le 4115

Hönigsberg,
Str. Romanulu (Zrinyi-ucca) 6. sz.

Üzlethelyiség

a város központjában
azonnalra

kiadó.

Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

„NESTER”

ki s hajliott butor-gyártás veze-
tésében teljes jártassággal bír,
állandó alkalmazást nyerhet

Ajánlatot: 4098

Jack, Blau & Co.,
Ducure ti IV., Strada Halade 42.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8. Mivel 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóból hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel készült szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely érthetetlen alakban nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vezetnek fel. Csak válaszhívvel ellátott kérdések kérdésre válaszolunk. Ajánlatok, levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefonszáma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

KICSI SZIVEM. Halálra vagyok fűzve, csak miattad aggodom, nem mehetek. 4127

ALKALMAZÁS.

MECHANIKUS tanoncok 16 fizetéssel felvételt. Székesfehérvár. főpostával szemben. 3652

JÓLFOZÓ mindenest azonnaira keresek. Str. Ioan Calvin 6. földszint. 4125

KÖZÉPKORU házvezetőnő alkalmazást keres nagyobb urháznál. Vidékre is megy. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 4126

ÜVEG-ÉS PORCELLÁN üzletem részére keresek perfect detailistát, ki kirakat rendező is és egy kiszolgáltatót ki ezen szakmában járatos. Fischer Mór üvegüzlet Arad. 2695

BŐLTISZOLGAI irodaszolgái, pénzbeszedői vagy kikérdei állást keres megkötött férfi, biztosítékkal rendelkezék. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4112

ÜGYES, MEGBIZHATÓ KIFUTÓ LEÁNYT jó bizonyítványai felvesz Salgóiné bizományi üzlete Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

FIATAL borbélysegéd felvételük. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4117

ARADMEGYEI jófogalmu malomhoz megbízható munkást keresek. Ajánlatokat Rudolf Mosse hirdetésbe. 10504

KEZDŐ, románul tudó irodást keresek azonnaira. „Hermes” iroda Str. Románul (Zrinyi-uca) 6. szám. 3734

LAKÁS.

KÉT szép uccai szoba külön bejárattal (orvosi rendelőknek, irodának alkalmas) Perényi-ucca 5. szám alatt azonnaira kiadó. Bővebbet Dr. Székely Lajos, Bulev. Regele Ferdinand 5., I. em. 4129

KÉTSZOBÁS irodai helyiség a város központjában keresetlik. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 4119

A főtéren

két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnaira

KIADÓ.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1857

VÉTEL ÉS ELADÁS.

KÉT drb. cséplőgép eladó. Tasca György Sírja 1401. 4113

ANTIK ÉS MODERN bútorokat, műtárgyakat, antik poharakat, márkás porcellánokat, antik sálakat, használt bútorokat, szőnyegeket, szervizeket, férfi ruhákat, fehérneműket stb. bizományba veszek, azok magas árral való gyors eladásáról gondoskodom. Salgóiné. Str. Horia (Széchenyi-u.) Neuman palota. 1000

EHRBAR ZONGORA, JÉGSZEKRÉNY, SZÖNYEGEK, gyönyörű ebédő, antik komódok, antik órák, intarziás kis vitrin, antik székek, szalónok, íróasztalok, zsolnai majolikák, fotelok, asztalok, székek, garderober szekrények, képrámák, velencei és konzolülkők, üvegezett szekrény, íróasztalgarnitúrák, stórok, függönyök, 6 személyes damaszt asztalnemű, Biedermayer garderober szekrény, régi pénzek, zongorák, pianino, dobányzóasztal, dísztárgyak stb. eladók. — Salgóiné bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

INGATLAN.

HÁZHELYEK eladók. Dr. Szilvásié. Str. Ioan Calvin 3. 4108

ÁLLOMÁSTÓL 1 kilométerre 32 kis hold elsőosztályú föld urilakással, kitűnő gazdasági épületekkel, két vagyon sertésre hízlatdával, mérleggel, értékén alul eladó vagy magyarországi földdel elcsereztethető. Wimmer, Pancota. 4040

MAGAS földszintes kisebb bérházat keresek megvételre. Ajánlatokat „Ügyvéd Pécska” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 4077

ÜZLETEK.

SZÁRAZ raktárhelyiség Boros Béni tér közelében keresetlik. Bul. Regele Ferdinand 61. Telefon 7—38. 4130

KÜLÖNFÉLÉK.

PÉNztARCA pénzzel, iratokkal elvezett. Megtaláló pénzt megtarthatja, tárcát iratokkal kérem Szöllösy Ödön kereskedő címére küldeni Omikalaka. 4124

881—1928.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de agent la Notariatul Glogovaș se publică concurs.

Reflecianții își vor înainta cererile sprijinite pe acte doveditoare studiile și depunerea examenului de capacitate la notarul comunei până la 31. August 1928.

Notar: 4097 Pres. Com. Int. Hoffmann. Haldt. 4121

Ingyen szerelem

a nálem vásárolt kályhakat, régi kályhák átrakását, jákályharaktára, Bul. Reg. Ferdinand 11. (Pótlák-ház.) 3757

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszálló vezetője alatt megnyitott központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben. TELEFON: J. 20—30.

Minden modern kényelemmel berendezve. Kitűnő étterem! Polgári árk! Dreher sörcsarnok! A vidéki társaságok találkozó helye!

MUZZSAY JÓZSEF

Arad, színházzal szemben

Nyári árjegyzéke:

Mosóbíróny ... Lej 1300
Covercoat vászonbíróny ... 1480
Divatbíróny lenvászon ... 1650
Kitűnő mosóbíróny divatszabókban ... 1950
Tennisnadrág ... 680

Mosónadrág I. ... Lej 430
Gummikabát ... 840
Fregoli-kabát ... 2100
Gyermek-oostum ... 400
Trench-coats I. ... 2400

Divatszabóság! Nagy posztóraktár!

Lakásokat,

ingatlan adás-vételt közvetít, fordít legelőnyösebben és leggyorsabban „Hermes”-iroda Str. Románul (Zrinyi-ucca) 6. sz. 3734

Izr. Leányinternátus

felvesz a jövő tanévben belépő növendékeket. Kitűnő ellátás, állandó tanári felügyelet, családias nevelés. Prospektussal szolgál STEINER INTERNATUL p. FETE EVREI ARAD, Strada Popa I. Rusău 3.

Élő friss dunai hal

harsa és ponty, 4118 kapható esütőtörökön és pénteken Lutwák József cégnél Aradon.

România

Judecătoria rurală Chişineu-Criş. No. 1669—1928.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul delegat judecătoresc aduc la cunoștință generală că în cauza următorului Hajdu Francisc repr. prin Dr. Lazar A. adv. din Chişineu, pentru suma de 1500 lej cap. și acces. în urma deciziei judecătorești Chişineu-Criş No. 4490—1927. mișcătoarele cuprinse în ziua de 21. III. 1928. și în preț de 14.000 lej evaluate și anume 2 boi albi de 3 ani, 2 vaci albe de 6 ani, și 2 scroa fe albe de 2 ani, se vor vinde prin licitație publică judeciară care se va ține în ziua de 4. August 1928. orele 17 p. m. la locuința următorului în comuna Mișca.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și acestia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul altora în sensul §. 120. art. LX. 1881.

Chişineu-Criş, la 21. III. 1928. 4121 Delegat judecătoresc

Lakás festését

telésesen, tartósan, egyszerű és jobb kivitelben jutányosan készítek Réder Gusztáv Str. Bucur és volt Erzsébet-körút saroküzlet, lakás: Str. Cetașel (Óvár) 6. 3012

Judecătoria rurală Chişineu-Criş. Nr. 2448—1928.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul delegat judecătoresc aduc la constință generală că în cauza următorului Berar Teodor repr. prin Dr. Alexandru Lazar adv. din Chişineu-Criş pentru suma de 2445 lej capital și accesoriile în urma deciziei judecătorești de ocol Nr. 3801—1927. se vor vinde prin licitație publică mișcătoarele sechvestrate pe cale execuțională la 28. Mai 1928. evaluate în suma de 4300 lej și anume 12 perini, 1 ladă, 1 laviță și o masă. Licitația se va ține la locuința următorului în comuna Chereș în ziua de 4 August 1928. orele 16. conform par. 107. și 108. al legii LX. din 1881.

Chişineu-Criş, la 19. Iulie 1928.

ss. Serban,

4122 delegat judecătoresc Sigil.

No. 15000—1928.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 10. Septembrie 1928. oara 10 a. m. se va ține licitație publică cu oferte închise și sigilate în biroul serviciului Economic (etai camera 104) și în conformitate cu Art. 72 și următorii din Legea Contabilității Publice, pentru inchirierea pe timp de 3 (trei) ani alocuințelor mai jos înscrise, devenite libere pe data de 1. Noemvrie 1928.

Locuințelor ce urmează a se închiria sunt următoarele:

1. Locuința din Palatul Teatral compusă din 5 camere și dependințe deținută în prezent de către Dl. Schwartz Herman.

2. Locuința din Palatul Teatral compusă din 5 camere și dependințe deținută în prezent de către Dl. Schwartz Adolf.

3. Locuința din Palatul Teatral compusă din 3 camere și dependințe deținută de prezent de către Dl. Sugar Eugen.

4. Locuința din Palatul Teatral compusă din 2 camere și dependințe deținută de prezent de către Dna Văd. lui Oszter Ferdinand.

Caetul de sarcini se poate vedea zilnic la Serviciul Economic în oarcele oficiale.

Arad, la 28. Iulie 1928. 4110 Serviciul economic.

Utlevelére vizumot és bármely ügyét Clujon, Timișoaran, Bucurestiben

Sándor Ferenc, Arad legrégebb vizumirodája szerzi be, Lengyel butorgyáros házában, megyeházzal szemben.

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépen. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdávállalat.